

3/1/29

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 20-వ తేది శుక్ర వారము } No. 16
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర శైత్రమాస బహుళ అమావాస్య. } సంచిక ౧౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

నయస్సు వచ్చినకొలది మీ ఆదాయమును కూడ వృద్ధి పొందించుకొనుడు.

కట్నముల మొదలగువాటికొరకు, చదువులకు, పెన్షన్ మొదలైనవాటికి

అనుకూల మైనటువంటి సమృద్ధిమైన పెట్టుబడి.

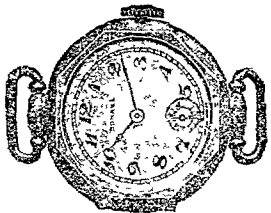
వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు:

ఏషియన్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

ఏషియన్ భవనములు, బొంబాయి.

తేక

బ్రాంచి మేనేజర్లు:— గుంటూరు, విజయనగరం, మద్రాసు.

ఆనంద గడియారములనే కోరుడు.

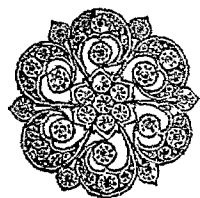
గడియారపు బినలు సరియైనవి గ్యారంటీ యివ్వబడును.

కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి

నెం 4586

217, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

యిదివరలో మాతో
లావాదేవిచేసినవారంద
రును తృప్తిచెంది
యున్నారు.

మీరును ఒకసారి మాతో
ఒక బేరము చేసిన
నిజము తెలియును.

ప్రభుత్వము
పుట్టిక ౩
(25)

ఉమ్మడి బంగారుశెట్టి అందు సన్సు,

నగలవర్తకులు, 18, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నోటీసు.

మద్రాసు

హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యూడికేచరులో

సివిల్ సూట్ నెం 18/1928

వాది—టి. ఎ. తెలర అండు కంపెనీ లిమిటెడ్

ప్రతివాదులు— వి. అబ్దుల్లాబచ్చా అండు కో.

నెం 9000 వైట్ మల్లు 115

ప్రతివాదులు తమ తెల్ల మల్లులమీద తాము
యిదివరలో 9000 నెంబరును, పువ్వుమార్కును
బంగారులో అద్దించిన తానులను దిగుమతి యొన
ర్చి అమ్ముచున్నట్లును సదరు ముద్రలను ముద్రిం
చుట తా మొక్కరికే హక్కు కలదనియు, ప్రతి
వాదులు అట్టిపువ్వునుగాని వానిమాదిరి పోలికలు
కలిగినదిగాని 90,000 నెంబరుగల మల్లు తానుల
మీద ప్రతివాదులు ముద్రించి అమ్ముకుండునట్లును,
యన్ కెంక్షన్ కొరకు యీదావాను వేసియున్నారు.
ప్రతివాదులు 90,000 నెంబరు తానుమీద,
అట్టి పువ్వుమార్కుగాని, దానితో సరిపోలదగినది
గాని, వాదులు ముద్రించిన విధమున, ఆ నెంబరు
క్రొద్ ముద్రించి ఉపయోగించు పువ్వులేక సిల్వర్
టిక్కెటుమాదిరి డిక్షేనులక్రింద తాము ఉపయో
గించిన రంగుల టిక్కెట్లు నెంబరు ఉపయోగించి
వాటిపోలిక కలిగియుండునట్లుగా ముద్రించకూడ
దనియు. పువ్వుకింద అద్దించిన సిల్వర్ టిక్కెట్లు
మాదిరి డిక్షేను అంటించకుండునట్లును ఒప్పదల
మీద శిక్షే యివ్వబడియున్నది. 4749

త్వరపడుడు. మిస్ మెయో గ్రంథ ఖండనము త్వరపడుడు.

ఇందు, మిస్ మెయోదొరసాని భారతదేశమునుగూర్చి వ్రాసినయవాద్య, దుష్ప్రసా, దుశ్శీల, దుర్భాషణములు, వాటిని ఖండించుచు భారతదేశ నాయకులు వ్రాసిన యఖండఖండనములు విశేషముగ వ్రాయబడినవి. మిస్. మెయోవిధ్యాభాషణములకు మోపాతుండుటకై యాఖండనమును ప్రకటించుచు యంగ్లముహూజనులొకరుచేత చుదించుచున్నాము. వెల రూ. 1-0 0

జి. ఎస్. శాస్త్రి అండు కో.

1554

తపాలాపెట్టె నెం. 110 మద్రాసు.

ప్రతి గృహమునందు అత్యావశ్యకముగా నుండతగినది!
దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయహార కస్తూరి మాత్రలన

Regd
adre Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగకయే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, వా 301

ఇవి మేలైనకస్తూరి, మంతుమపువ్వు, ఆపూర్వమైన ఓషధిలు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రాగ్రముగా తయారు చేయబడినవి. తొలుతగాను, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. పలువిధములు, దగ్గులు, శీతలము ఆత్ర్యము, ప్లేగ్, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు పడినెను, ప్రక్కల ఈడ్చు, ఆగ్నిహృదయము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగునాటికి విజ్ఞానముగలవారికి పనిచేయును స్త్రీలు పసిపిల్లలను ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతపదము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప ఎర పసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రూ 0.4-0 బొమ్మ ఖర్చు ఖర్చు 0.4-0 జి. బొమ్మ ఖర్చుతో 6 పసా రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-18-0, 25 కి రూ 5-3-0

భివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొవైటరు.

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు

జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము, జ్యోతిషశాస్త్రము

బొంబాయి లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ (స్థాపితము 1908)

సభాధ్యక్షుడు, సర్ లూయీభాయ్ సమాల్దాస్. మేనేజరు యన్.బి. కార్డుమాస్టర్ Kt.C 1 E.J.P. ఇండియాదేశపు భీమాకంపెనీలలోకెల్ల అన్ని విధముల పాలసీసాకర్యముల నివ్వగలదియే.

ప్రత్యేక సదుపాయములు

4345

తక్కువ ప్రీమియములు. ఎక్కువ బోనస్లు. | స్వల్పవరతులు. మంచి మేనేజ్మెంటు.

ఆటోమేటిక్ నాన్ ఫర్ ఫీచరు. | పాలసీదారు హక్కులకు మెంటనే చెల్లించుట

వివరములకు వ్రాయుడు.

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary, Madras Branch.
P. B. No. 337, Mount Road MADRAS.

జింటికాళముతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధునిగ
కంపెనీవారిచే చేయబడితి.

ధ ర లు
వరసము.

క్యాటలాగు
ఉచితము.

శాశానిధములగు రివోల్వర్లు
అయితే విడుదలై యెక్కువవి.
[స్థాపితము 1913 సం.]

జింటికాళముతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధునిగ
కంపెనీవారిచే చేయబడితి.

శాశానిధములగు రివోల్వర్లు
అయితే విడుదలై యెక్కువవి.
[స్థాపితము 1913 సం.]

జింటికాళముతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధునిగ
కంపెనీవారిచే చేయబడితి.

శాశానిధములగు రివోల్వర్లు
అయితే విడుదలై యెక్కువవి.
[స్థాపితము 1913 సం.]

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చేదము.

సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు, సాన్నిధ్యమునకు

ది ఆంధ్రజాయలరి మ్యానుఫాక్చరింగు కంపెనీ
హెడ్ క్వార్టర్స్: బెజవాడ. (బాంబి: 210 చైబాబాదురోడ్డు మద్రాసు.

రాయల్ సర్ది లైట్ బ్యాటరీలు

సోల్ ఇంపోర్టరులు:—సుబ్రహ్మణ్యం అండు కో
ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీర్లు హౌసువైరింగు కంట్రాక్టర్లు, 4066
103, గిడ్డంగివిధి, జి. టి. మద్రాస్.

బాల్యవివాహ నిరోధచట్టము

సెలెక్టుకమిటీచే నవ ప్రతినిధిపబడినది
1. ఈ చట్టమును బాల్యనిరోధచట్టము (928) అని పిలువవచ్చును.
2 ఇది బ్రిటిషుయొరిజిన్ కంటిన్యూ బ్రిటిషు బెలువి స్థాన, సోంథాల్ వరగజాలకుగూడ వర్తించును.
3. ఇది 1-4-1980 తేదినంకి అమలులోకి వచ్చును.
2. ఈ చట్టములో (ఎ) "బాల్యము" అనగా, పదు సంవత్సరములలోపుయన్నుగల పురుషుడు అనిగా ని, లేక పదు సంవత్సరములలోపుయన్నుగల స్త్రీయనిగాని యర్థము. (బి) "బాల్యవివాహము" అనగా, ఒక బాలునకు గాని, లేక బాలికకుగాని సంబంధము గలపు వివాహము అని యర్థము. (సి) "వివాహముపూర్వము" అనగా వివాహము దిన దంపతులలో నేయుక్తరయింతు అని యర్థము (డి) "మైనరు" అనగా పదు సంవత్సరములలోపుయన్నుగల బాలుడు లేక బాలిక అనియర్థము.
3 18-21 యేండ్లకు నడుమయన్నుగల యేపురుషుడు యెప్పుడును బాలికను వివాహముచేయవలెనని 1000 రూప్యములవరకు జరిమానా విధింపబడును.
4. 21 యేండ్ల కెక్కువయన్నుగల యేపురుషుడయినను బాలికను వివాహముచేయవలెనని, వాని కొక మానవునవరకు విడిచిపెట్టుదుగాని, 1000 రూప్యములవరకు జరిమానాగాని, లేక రెండుశిక్షలుగాని, విధింపబడును.
5. ఎవరయినను బాల్యవివాహకార్యమును గాని, లేక అందు కొంతభాగమునైనగాని, జరిపినను, నడిపినను, లేక విధించినను, అట్టివానికి ఒక మానవునవరకు విడిచిపెట్టుదుగాని, 1000 రూప్యములవరకు జరిమానాగాని, లేక రెండు శిక్షలుగాని, విధింపబడును.
6. బాల్యవివాహము జరిగినప్పుడు, వివాహముదిన మైనరుయొక్క తండ్రి, లేక తల్లి, లేక పోషకుడు, పదకు వివాహకార్యమునకు ప్రోత్సహించినను, లేక సమ్మతించినను, లేక జోక్యముకలగలేనిసంపద నూరుకొన్నను, అట్టివానికి ఒక మానవునవరకు విడిచిపెట్టుదుగాని 1000 రూప్యములవరకు జరిమానాగాని, లేక రెండు శిక్షలుగాని విధింపబడును.
7 జనరలు క్లాజెస్చట్టము (1897) లోని, 31వ అర్థము లియొక్క 84 సెక్షనులోను, యెట్టి నిబంధన లున్నప్పటికి, 8 వని బు డ న క్రింద వచ్చు శీ ర ణ ము జరిమానా చెల్లించని క త మ న, అట్టి వా ని కెట్టిపెట్టుదుశిక్షయు గూడ విధించుటకు శాస్త్రున కధికారము లేను.
8. క్లాజెస్చట్టము (1898, 190 వ నిబంధన యెట్లున్నను ఈ చట్టముక్రింద వచ్చు శీరమును ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు లేక జిల్లా మేజిస్ట్రేటుశాస్త్రు తర్ఫు యితరశాస్త్రు శిక్షయను వివాహచేయ గూడదు.
9. వివాహము జరిగిన యొక్క పంపత్తినంతగానే చేయబడిన రికార్డును మాన్యువల్ కు వరదీసికొనలేను
10. క్లాజెస్చట్టము (1898) 202వ నిబంధనక్రింద రికార్డును శాస్త్రుచేయునప్పుడు శాస్త్రుకారములు చెబుపకుండి 202వ నిబంధన ప్రకారము పంచాయతీ జరుపవలెను లేదా మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుచే పంచాయతీ జరిపించవలెను. ఇతర శాస్త్రుచే తన ఆట్టి పంచాయతీ జరుపవలెనుగూడదు.
11. (1) రికార్డుని పరిశీలించినతరువాత శీరమునకు సమన్లు పంపకపూర్వము మేజిస్ట్రేటుయినను రికార్డునిపెట్టుచుండి 00 రూప్యముల కెక్కువగాకుండి నొక పూచీకత్తును శాస్త్రు తీసికొనవలెను. శాస్త్రుచేయబడినవిపబడిన కాలములోగా నట్టి పూచీకత్తు యివ్వబడినియెడల రికార్డును శాస్త్రు తీసికొనవలెను
12 (2) ఈ నిబంధనక్రింద తీసికొనబడిన పూచీకత్తు క్లాజెస్చట్టము 1398 ప్రకారము తీసికొనబడిన పూచీకత్తుగా భావింపబడును. అందుకు 42 వ నిబంధన వర్తించును.
పర్ గిల్టక్లెబునుగారు జిల్లాకు ఏప్రిలు 19 తేదీని ఇలిక్ సాపునుగాదితో చూట్టాడును ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరుచున్నాడు. ఇలిక్ సాపునుగాదిగూడ క్లెబునుగారు రాజీనామా చేసెదరబు.
ప్యారిస్ నుండి న్యూయార్క్ కు దినములలోగాని విమానముకొలెకు గూడుచుండి

సహకారోద్యమము

నెల్లూరులో ప్రచారము

సహకారోద్యమ ప్రచారమునకు పర్యటనము పంపు చున్న ప్రాథమిక ఎస్. కె. యజ్ఞ వాగాయనయ్యగారు, కె. ఎల్. నరసింహారావు (హైగ్రాడ్ల పక్షిలు) గారు 15-4-28 తేది సాయంకాలమున నెల్లూరులో ప్రాగ్రిగిస్ యూనియను యాజమాన్యమున జరుపబడిన సభలో కొన్ని సహకార విషయములగుర్చి యుపన్యసించిరి. శ్రీయుత కె. వి. రాఘవాచారి గారు సభ కార్యక్రమము వహించిరి. ఆ సభకుండి పురప్రముఖులు సభకు హాజరయిరి. ఈ క్రిందివారు ముఖ్యులు :—శ్రీయుతలు భాష్యం ఆయ్యంగారు (జిల్లా జడ్జి), మేజరు కామ్రే (జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరు), ఓ. విశ్వనాథ రావు, పి. రామచంద్ర రావు, ఎం. రామకృష్ణ రావుగారు.

శ్రీయుత యజ్ఞ వాగాయనగారు రుపన్యసించు గృహ నిర్మాణసమయలో ప్రభుత్వమువారును మునిసిపలు సంఘములును గూడ శ్రద్ధ వహించు తున్నారనియు, కాబట్టి అధికారతరులే సహకార గృహనిర్మాణసంఘముల ద్వారా యీ సమస్య నెరుక్కొని వలెననియు, సహకార యిన్స్ట్రుమెన్టు సంఘములు నెలకొల్పబడి దేశద్రవ్యము విదేశీ య యిన్స్ట్రుమెన్టు కంపెనీద్వారా పరదేశములకు బోతుండ కాపాడబడవలెననియు, విద్యార్థి సహకారయంగణము విద్యార్థులచేతనే తెరువబడవలెననియు నుడివిరి.

పిమ్మట నరసింహారావుగారు రుపన్యసించిరి. ధనసంపత్తికి భ్యాతి వహించియుండిన భారతదేశ మిత్రుడు ద్రావణ్యలో మునిగియున్నది. వ్యవసాయము, పరిశ్రమము, యీ రెంటి యందును ప్రజలు శ్రద్ధవహించు తుండుటయే యిందుకు కారణము. ఇంట్లాడు దేశము పరిశ్రమలయాలమునను, దేశ్వాగ్గు దేశము వ్యవసాయములమునను, ఆమెకాదేశము వ్యవసాయ పరిశ్రమల రెండింటియాలమునను, దరిత్రావస్థనుండి యతిత్వ రితముగా ప్రపంచమునకంతకు మిగుల ధనవంతులగు ప్రదేశము లయినవి. భారతదేశము మరల వ్యవసాయ పరిశ్రమాభివృద్ధి లను పట్టుదలతో కొనసాగించు నెడల, ధన సంపత్తివిషయమున ఆమెకాతోమానముగు స్థానములకరింగలదు. అన్నిటికంటె ముఖ్యపరిశ్రమయగు వ్యవసాయములమున వర్తకపంటల నెక్కువగా పండించులెను ఒక్కపండించుటయందే మనవని ముగియదు. వండిన పంటలన్నియు నష్టములేకుండ అమ్మకముగనట్లే జూపాలెను. ఈ కార్యమును గూడ మధ్యతరగతివారగు భారతీయులు విదేశీయులను గూడ తమసాస్తములలో మనలకు నొక్కపట్టి యున్నారు. వీరి పట్టుండి దప్పించుకోవలెననినచో మనము కెనడాదేశములలోనే మనపాడిపంటలను సహకార పద్ధతియాలమున అమ్మకము చేయించవలెను అని నరసింహారావుగారు నుడివిరి.

పిమ్మట ఆధ్యక్షుని యుపభ్యాసముతో సభముగిసెను.

గ్రంథాలయములకు రూ 20,000 లు

ప్రభుత్వ ప్రకటన

మదరాసు వారిట్టుప్రకటించు మున్నగు:—1928-29 సంవత్సరపు బడ్జెటునందు గ్రంథాలయముల పోషాకు ఇదవది వేల రూప్యములు ప్రత్యేకింపబడినవి.

స్థానిక సంస్థలు వానియజమాన్యము క్రిందనుండు గ్రంథాలయముల దరఖాస్తులను డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ఫర్మేషన్సు గారి ద్వారా ప్రభుత్వమువారి కీక్రిందివివరములతో పంపుకొనవలెను.

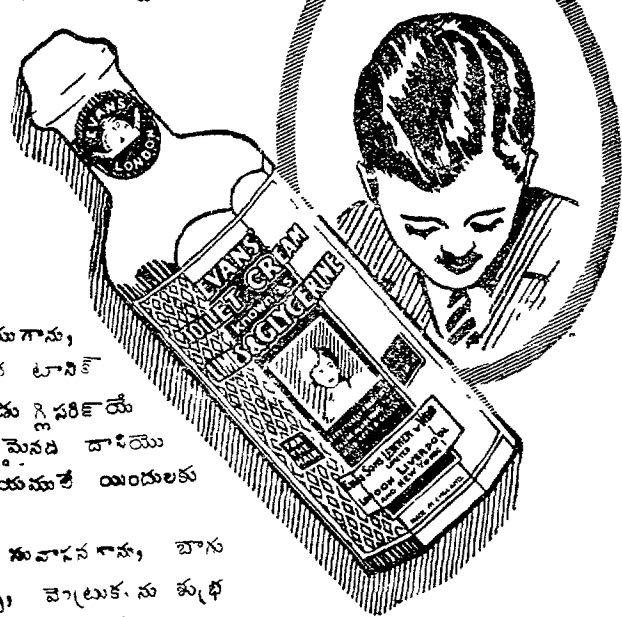
1. ఆయన ఖర్చులు.
2. 2-1-88 త. బ. ప్రకారము ఏమైనగ్రాంటు యొగబడినయడల అందులోని డెంత వ్యయమైనది.
3. ఎంత నిలువయున్నది.
4. స్వధన మొత్తవ్యయపరమ నిశ్చయించినది
5. ప్రభుత్వము వారిధనమొత్త యవసరము.

ఇకర గ్రంథాలయములవారు తమదరఖాస్తులకు స్థానిక సంస్థల ద్వారాపంపు కొనవలెను. అట్టివారిని స్థానిక సంస్థలు తమ శిఫార్సుతో ప్రభుత్వమునకు పంపెదగ. దరఖాస్తులన్నియును డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ఫర్మేషన్సు గారికి 15-7-28 తేది లోగా చేరవలెను.

డైరెక్టరుగారు తమశిఫార్సులతో దరఖాస్తులను ప్రభుత్వము వారికి పంపవలెను.

వెంట్రుకల ఆరోగ్యము

అది సంభవించుటెట్లు? చేకూర్చుకొనుటెట్లు?

వెంట్రుకలను అందముగాను, బాగుగా కెంచగలిగిన టానిక్ ఈ వెన్స్ లైమ్స్ అందు గ్లిసెరిన్ యని జుత్ విఖ్యాతమైనది దానియొక్క అద్భుతగుణాతిశయములే యిందులకు కారణము.

ఇది వెంట్రుకలను శుభ్రముగాను, బాగుగాను కెంచునట్లునర్చి, వెంట్రుకను శుభ్రముగా నుండునట్లునర్చును. వెంట్రుకలను బాగుగా పెరుగునట్లునర్చి, చుండను నిర్మూలించును వెంట్రుకలకు పరియైననూనె లవపరమె నవ్వకు ఈ వెన్స్ లైమ్స్ అందు గ్లిసెరిన్ సర్వోత్కృష్టమైనది. కెమిష్టు లందరివద్దకు దొరుకు

481

ఈ వెన్స్ లైమ్స్ అండ్ గ్లిసెరిన్

Made by
ఈ వెన్స్ లైమ్స్ అండ్ వెబ్ లిమిటెడ్
లండన్, లివర్ పూర్.
వికలులకు పోస్టుబాక్సు నెం 818, బొంబాయి.

2

ఆరుంధతీయమహాసభ

గ్రామప్రచారము

ఈ సభయొక్క కార్య నిర్వాహక కమిటీలు యీ నెల 14, 15 తేదీలయందు సిద్దిరాజుకండిగ గోపాలరెడ్డికండిగ కొట్టికాడగ్రామము బోడెరెడ్డి కండిగ గంగం దొడ్డి చింతలకుప్ప (సాన్సేరితాలూకా) గ్రామములకుపోయి ఆయాగ్రామముల ఆరుంధతీయల సహకేతులు జరిపి ప్రబోధకరమగు నుపన్యాసము లొసగిరి. సభాధ్యక్షులగు రా॥ సా॥ ఎల్. సి. గురుస్వామి ఎం. ఎల్. సి. గారు సిద్దిరాజు కండిగవద్ద ఆరుంధతీయ బాలకొరగొక పాపాలను తెరచిరి. ప్రతిగ్రామ సహకేతునిందును యీ క్రింది తీర్మానముగా నామోదంపబడెను.

1. ఆరుంధతీయుల గ్రామిన్యముగల సంస్థ ఆరుంధతీయ మహాసభయొక్కచేయే యని ఆయా స్థలములలో సహకేతుయిన ఆరుంధతీయులెల్లరును ప్రకటించుచున్నారు.
- (2) ఆయా స్థలములలో సహకేతుయిన ఆరుంధతీయుల సభ తమ కష్టములను, కోరికలను, తమ యవ్వతుడగు రా॥ సా॥ ఎల్. సి. గురుస్వామి (ఎం. ఎల్. సి.) గారి ద్వారా ప్రభుత్వమువారియెదుట బెట్టుటకు నిశ్చయించుచున్నది.
- (3) దరఖాస్తు భూములు, యిండ్లుకట్టుకొనుటకు స్థలములు, త్రాగుటకు నీటి సదుపాయము మున్నగు విషయముల గుర్చి గతపదిహాసములకుండియు తాము గానించుచున్నవి న్నపములకు కార్మిక కాఖానాకు తగువర్య దీక్షితో లేనందుకు సభ వారు విచారపడుచున్నారు.
- (4) ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారును రెవెన్యూ బోర్డువారును తాము బాంధేయియున్న ఆర్డరులను ఆములలో పెట్టించవలెనని గోరబడుచున్నారు.

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

చంద్రవైవజ్యరత్నావళి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1. 2046) దాక్షగ శ్రీహవ కృష్ణమూర్తికామ్రే, బెంగు

అంతమొందెను

రావు సాహెబు బడేటి నెంకట్రామయ్య వాయును గారి మృతిసింపతే వరిపాలన అంతమొందెను. చిరకాలమునుండి పలుకుచున్న ఆకాంతి అంతమొందెను. పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని సితోపాటు కభ్యులుకూడ తమ పర్యవేక్షణను నిదులకోవలసి వచ్చెను గనర్న వెంటున గు యేలాడు పురపాలక సంఘమును రద్దపర్చి యేలూరు తహశీలుదారుగానున్న రాజరత్నంగారిని కొంత జీతముతో పురపాలక సంఘాధికారిగా నియమించి ప్రస్తుతకష్టములను తొలగించి పురజనలకు మేలుకలుగజేసినందులకు చంతిసముగ నున్నది. ఆదికసభ్యాత్మ లగు పురపాలక సంఘ సభ్యులు తమ పర్యవేక్షణను నిదులకొనుటకునైనను అంగీకరించి పురపాలనము చక్కని సిద్ధిచోడికి తెచ్చుటకై వారలంబించిన విధానము పొగడవడగినది. యికనుండు పార్టీ కక్షలను చంపుకొని పట్టామును నిర్దిష్టానికి తెచ్చు ప్రయత్నములు పుర ప్రముఖులు గానింతురని నమ్ముచున్నాను.

శ్రీ గవర్న మెంటువారిచే పురపాలక సంఘాధికారిగా నియమింపబడ్డ రాజరత్నంగారు పార్టీలకు దూరముగ, తోలి, నిష్పక్షపాతబుద్ధితో పురమును బాగుచేసి ప్రస్తుతకోష్ట చున్నితి మురికికాల్వల అసహ్యత మొదలైన కష్టములనుండి ప్రజలను రక్షించి కీర్తివహించెదరుగాక. యిట్టి యేర్పాట్లను కారకులైన మా జిల్లా కలెక్టరు శ్రీబ్రాహ్మదొరవారిని నే నెంకయు ఆభినందించుచున్నాను.

(పురవాసి.)

3351 ఘనసారచందిని

కెగరోగములకును, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకును శ్రేష్ఠ మయినది. ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంబుకెగరోగములను, స్త్రీలకుసంభవించు కుసుమరోగములను నిర్మూలము గానించును. సీసా రు 1-8-0

దీనికి ఆకుపానముకై చందిని ఆత్మక నుపయోగించుట ముఖ్యము. చందినిఆత్మక సీసా 1-8-0 కు 1-4-0 వి. పి. బుచ్చల ప్రత్యేకము

1. కి.పి ఆంధుకో, ఆయుర్వేదపరమాజం-వెరిదేపి, (నెల్లూరు జిల్లా)

గాంధీ మహాత్ముడు - సన్ ఎట్ సేను

ఆసియా ఖండ విప్లవ ప్రోత్సాహకులు

అనుష్ఠాత్రీయగు రాజకీయనాయకుడుగాని వట్టిభావోన్మాది కాదు

చార్లెసు బాన్సను అను నొక అమెరికా దేశీయుని విమర్శ

మహాత్ముని ఎంగు యిండియాను, కీ|| శే|| సన్ ఎట్ సేనుగారి సిద్ధాంతత్రయమును విమర్శించుచు అమెరికా దేశీయుడగు చార్లెసు బాన్సనుగారు వ్రాసిన వ్యాసము న్యాయాచూడటైయు ప్రతికిలో ప్రకటింపబడెను.

“గాంధీ, సేనుగార్లు పాశ్చాత్యులకు ఆసియా ఖండ విప్లవమూర్తులుగా కనబడెదరు. వీరు విప్లవ లేజర్ విరాజితులు. వీరినోట నుదేకపూరిత వాగ్దారి అపారముగా పెడలుచుండును. వారిరువురును రాజకీయములందు ప్రాధాన్యమును వహించి జగద్విఖ్యాతులైరి. వీరిద్దరును అరువదేండ్ల క్రితము జనించినవారు. భారతనాయకుడగు గాంధీగారికంటె చీన నాయకుడగు సేనుగారే ఎయోధికుడు. వీరు ప్రాద్దేశిక ప్రేమ ప్రబోధకులు. వీరిద్దరును అధికోత్సాహపంపములు అనేక దేశములను నగరములను సందర్శించి స్వభావభివృద్ధి విధానముల శేర్షరచయించిరి. ఇవి వీరిలకు సమానధర్మములైనను తీవ్ర విరుద్ధధర్మములుగూడ వీరిరువురుకు కలవుగాననే ఫలితములు గూడ విరుద్ధమునే కలిగినవి. మొదలు గాంధీగారిని కూర్చి ఆలోచింతము.

గాంధీగారు

గాంధీగారి తండ్రి భారతదేశమునందొక సంస్థానమున ప్రధానమంత్రిగా పనిచేసెను గాన సంకీర్షారంపర్యముగా వీరి కుటుంబమునకు రాజకీయ నైపుణ్యము లభించుచుండెను. పూర్వ బంధు సంస్థాన విస్తీర్ణము రిరి చదరపుమైళ్లు. జనసంఖ్య 80000 మంది. ఈ సంస్థానము బొంబాయికిని సింధునదియును మధ్యను మధ్యను ప్రతీయనందున్నది ఈ సంస్థానమునందే గాంధీగారి పితృపితృమహులు పనిచేసిరి. చిన్న పద్ధానము నందైన రాజకీయముల నభ్యసించుట కవకాశముగలదు గాని గాంధీగారు మాత్రము రాజకీయములనుగూర్చి యెట్టి కృషియును జేయలేదు.

ఎంగుయిండియా ప్రతికను చదువులనైన గాంధీగారి విజ్ఞానపంపదాయను నీతివర్తనమును జెల్లడియగును. కావుననే యాపత్రిక చాల ముఖ్యమైనది. ఇదియొక చిన్న వారపత్రిక. 20000 మంది చండావారులుగలరు. గాంధీగారే సంపాదకీయములను వ్రాయుదురు. వీరి వ్రాత చాల హాస్యరసభరితముగ గూడ నుండును గాన సే యా త్రి క ను కేలకొలది మంది చదువుచుండురు. ఈ మహాత్ము యిరువదేండ్ల సేను విసిగిపోవుచున్నాను అను కీర్తికతో గాంధీగారు వ్రాసిన ప్రధానవ్యాసములయందు హాస్యరసభరితమే. గాంధీగారి కోరిక ప్రకారము సేను చిరుదమును మహాత్ముడయ్యె గయును విరమించితిమిగాని ప్రకాశకు డింకను దానిని వాడుచునే యున్నాడు.

ఈ తికమక వ్యాసములలో గాంధీగారు కెండుఆముల్య విమర్శలను మూడు నిర్వాణాశయములను గాంధీగారు జెల్లడించిరి. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి, ఆస్పృశ్యత నిర్మూలనము, శిద్ధుల ప్రచారము అను నీమూడును గాంధీగారిముఖ్య శయములు. వీనిలో ఖద్దరు ప్రధానతమమని గాంధీగారు తెలిపిరి. భారతదేశమున మహమ్మదీయుల సంఖ్య కొద్దియైయెనను వారి కధికముగ పట్టుదలకలదు. వారికిని ఎట్టి విజయములను రాజ్యాది ఇచ్చునన్న మహమ్మదీయులలో చాలమంది మతాంతరమైన హిందువులే. వ్రాహ్మణ పురోహితుల కతిర నిజములనుండి లెస్సెయింకొనుటకు హిందువులలో చాలమంది మహమ్మదీయ మతమును స్వీకరించిరిగాన వీరికి వెనుకటి విజయములతోను మగలు ప్రభుత్వ స్థాపన ముతోను యెట్టి సంబంధమును లేకున్నచు యీ మతాభిమానము మాత్రము వీరి కవి కముగా కలదు. వీరిని కాపాడుటకే దొరతనమువారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము శేర్షరచిరి. ఇది సదుద్దేశముతో చేయబడిన యేర్పాడియెనను హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను తీవ్ర ముగ స్వభావాభిమానమును పరమత నిరసనమును కలిగించుటకే కారణమైనది. ఈ రెండు మతములవారు నొకరినొకరు చంపుకొనుట లేదుగాని మహమ్మదీయులు ఆవులను చంపసాగిరి. ఆవులయందు హిందువులకు పరమభక్తికలదుగాన యిందులకు వారు కుపితులై మరీదులచెంత భజనలను చేయసాగిరి. ఈ వివాదను పరిష్కరించుటకు గాంధీగారు చాల ప్రయత్నించిరి. గాంధీగారుచేసిన యేర్పాటులు చాలభాగుగా నున్నవి ఆస్పృ

మ్యులనబడువారిని పాశ్చాత్యులలో చేర్చుకొనవలెను. హిందూ దేవాలయములలోనికి రానియవలెను. నూతులలో నీరుతోడుకొనియ్యవలెను. వారివిషయమున పవరణపెట్టి దోష్టవ్యమును చేయగూడదు అని మహాత్ముడు బోధించెను. ఇది చాల త్రిశంస నీయము. రాట్టుమునుగూర్చి బోధించునపుడే ముఖ్యముగా గాంధీగారి ఎవో ప్రవంధి జెల్లివిరియుచుండును. ఆర్థికములు ను నైతికములునే గాంధీగారికి ఆధారములు. “కాంతిప్రదమున చక్రగానమును వినుటలన ఉదేకమంతయు నంతరించి చిత్త శాంతికలుగును అనిగాంధీగారు వ్రాసిరి. విద్యాధికులు చాలమంది స్వయముగా రాట్టుములనుత్తిత్తునట్లుగూడ గాంధీగారుచేయ గలిగెను. ఈవిధమిని పాశ్చాత్యదేశములందుగూడ ప్రవేశపెట్టువలెను. వారమునకొకరోజు మానవ్రతమునబూనుటగూడ మంచిపద్ధతియే. రాట్టుమునకు ముఖ్యకారణము ఆర్థికమే నైతికము శత్రుత్వత కనుగొనబడినది.

బోల్షివిక్కులపద్ధతిని గాంధీగారు పూర్తిగా నిరసించిరి. రాజకీయపాత్యులనుగూడ తీవ్రముగా ఖండించిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యత్వధర్మమున అధినివేశ స్వపరిపాలనమును గాంధీగారు రోగీకరించినట్లు కనబడుచున్నది.

సనుఎట్ సేనుగారు

గాంధీగారు భావోన్మాదివలె కనబడును గాన సేనుగారికంటె గాంధీగారేసామ్రాజనీతిజ్ఞుడననుగారు రాజకీయకాస్త్రజేత్రవలెకనబడును గొప్పగొప్పయెత్తులనుగూర్చి చర్చించుచుగాని కార్యారంభమునమాత్రము చేయబాలడు. గాంధీగారు మొదలుచేయ వలెన చిన్న పనిని గులభముగా గుర్తించి ప్రారంభించును. సేనుగారు బాల్యమునందే మానలులనుజెల్లి అచట అమెరికా హైస్కూలులో చదివి పట్టుబెరిక్షలో లేరెను. పిమ్మట హంకాంగులో బ్రిటిషు కళాశాలలో చదివి స్వల్పకాలము నైద్యవృత్తి నవలంబించెను. పిమ్మట విప్లవ ప్రయత్నము విఫలముకాగా విదేశములకు పారిపోయెను. అమెరికా బోహాపాండములలో సంచార మొనరించెను. చీనా ప్రభుత్వమువారి అనుచరులు సేనుగారిని పట్టుకొని ఆయనను శిక్షించుటకు చీనాకు పంపనన్న తరుణము న విశ్వదను నొక అంగ్లేయుడు సేనుగారిని చాల చిత్రముగా కాపాడెను. అటుపిమ్మట సేనుగారు మరల చీనాకుజెల్లి చీనా విప్లవమునకు ప్రధాన నాయకుడయ్యెను. సేనుగారి ప్రయత్నము చీనాలో కలవరమును వృద్ధిపొందించుటకే కారణమైనది.

1911లో చీనాలో జరిగిన కార్యము శేషముకూలయే యగునుగాని విప్లవము కాబోదు. గత శతాబ్దమున కడపటి వత్సరములలో యువకుడగు మంగునూయను మంగూనా ప్రకవర్తియు అతనిమంత్రి డిసంపన్నుడగు కాంగుయునెలకు కలసి చీనా అభివృద్ధికి ముఖ్యపాదనములను పద్ధతులను నిర్ణయించిరి. జపానువారు పాశ్చాత్యదేశీయుల ఎద్దనుండి గ్రహించి చాలమంది ఎలితములను బడయగలిగిరిగాన చీనావారు గూడ ఆ పద్ధతులనే అవలంబింపవలెను. అతివిమృతమున చీనా దేశ పునర్నిర్మాణమునందు నిపులగు జపాను వారిని నియమింపవలెను అని యారాజును మంత్రియును నిర్ణయించిరిగాని పెద్ద చక్రవర్తిని ఆదేశించుమునలె వారి కడ్డుపడెను. ఆమె జాతీయ భావములు కడు తీవ్రములు. ఆమె చాల భయదస్యురూ పిటి ఆమె చెల్లెడైనందు పతులనుగూడతన భీకత్తివలన నాకర్షింప గలుగుచుండెను. ఆమెకు మంత్రిపై ద్వేషము కలిగినది. ఆసంగ తిని తెలిసికొని కాంగు-యు-నెల మంత్రి ఎటులనో చాల కష్టపడి తప్పించుకొని టీనుస్థినుకు పారిపోయెను. జాతీయతకు విజయము కలిగినది. భీకరస్వరూపిణి యగు హోజియానుచక్రవర్తియును జపాను రాకుమారుడును జాతీయోద్యమమును ప్రోత్సహింపచిరి. అందువలననే 1900 సంవత్సరమున బాక్సరు విప్లవము కలిగినది. పాశ్చాత్యదేశీయులవారుమాంచాలములు బలమును హతమొనరించిరి. భయపరమాత్రియగు నా వృద్ధస్త్రీ యిని పోయెను. యువకుల డగు చక్రవర్తి గూడ త్వరలోనే మృతిపొందెను. అతడు తీవ్ర చింతయుండుట ఆర్థికచక్రవర్తిని పక్షమువారికి కంటకముగా

నుండుటచే వారు చక్రవర్తికి విషయప్రయోగముచేసిరి. ఒక పసిబాలుడగు చక్రవర్తిమాత్రమే మిగిలెను మంగూనూజాతీ ప్రతిష్ఠ తొలగిపోయింది ఇదియే సనుఎట్ సేనుగారు మూడుః అలలో సాధింపగలిగిన కార్యము ‘ఇది దిష్టిబొమ్మకు పీకి పారవేయుటవంటిది’ అని యనదగును.

అప్పుడు నాయుమాత్రమును ప్రజాతత్వము (రిపబ్లికు) నను సేనుగా రధ్యుతుడయ్యెనుగాన త్వరలోనే యూనాషియా యగా రాష్ట్రమును జాగ్రత్తముగొనెను.

1925 మార్చిలో సనుఎట్ సేనుగారు పెకింగులోనికి పోయెను. చనిపోవుటకు ముందు నెలలలోనే కాంటనులో విజృంభించుచు నేనుగారు చాల యువవ్యాసముల నోపగిరి. అవియ్యియును గ్రంథరూపమున ప్రకటింపబడెను. జాతీయత, ప్రజాతత్వము, జీవనాధారము అను నీమూడుసిద్ధాంతములనుగూర్చి యు సేనుగారు బోధించెను వీనినిగూర్చి అతివిమృతముగా సేనుగా రుఃస్వసించిరి. సేనుగారు భావములను జెల్లడించునీగారి కార్యములను ప్రారంభింపబాలడు. కావుననే ఆయన ప్రయత్న లేదయ్యెను సాగలేదు. చీనా రిపబ్లికు శేర్షరపబూనెను. కాని అది యెన్నటికిని కొనసాగునట్లు తోచదు చీనాపరిశ్రమలలోను ఆర్థికములలోను విదేశీయుల సంబంధమును పూర్తిగా తొలగిపెట్టెనని సేనుగారు ప్రయత్నించెనుగాని పూర్తిగా విఫలమయ్యెను. సోవియటు రష్యతో సంధిచేసికొనుటకు సేనుగారు ఆధికమును కృషిపలిపెను. ఇటీవల చీనావారిసంధిని భంగపరచిరి.” అని బాన్సనుగారు వ్రాసిరి. (బోంబేక్రాంతికులు)

ది వ్యామృతము

మనుజునకు కలగు సమస్తవ్యాధులకునుమూలకారణము అపరిపక్వతము. ఈ శత్రువు ఆరోగ్యము నంత మొందించి ధాతుజీర్ణము, ఆజీర్ణము, మేహవ్యాధులు, బలహీనము, మందబుద్ధి మొదలగు గుణములను పెంపొందించుచున్నది.

కే స రి

అమృత

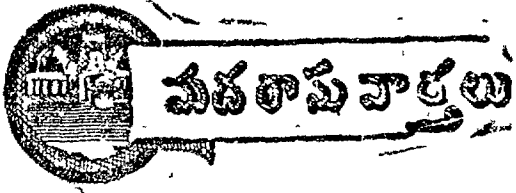
రక్తమును శుద్ధిపరచి, బలమును, ఆరోగ్యమును యింద్రియపుష్టి, సంకోచము నివృత్తును. దీనులపాలిటి దివ్యామృత మిదియే.

కే స రి కు టీ రం

ఎగ్జురు, మదరాసు.

WANTED.
Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—
IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE,
4689 DELHI

ప్రకటన
క్రిష్ణాజిల్లా సుడివాడ కాపురస్తులు బొక్కా నారాయణమూర్తిగారనుచారు మంచి యోగ్యతయు, భక్తిజ్ఞానమైన రాగ్యములుగల ప్రజ్ఞావ్యాసులు, విరాగియై గ్రామము విడిచి వెళ్లియున్నార. వారు కొంచెము ఎర్రని చాయగలిగి సన్నని శరీరముతో ముహూరుత అడుగుల పాదపుగలిగి ఎడమ బుగ్గన గుంటగల మల్లీయు, ఎడమనేత్రమున చిన్న పువ్వును, శిరస్సున చిన్న పిలకజాట్టును గలవాడు
వీరికొరకు భార్యబిడ్డలు బంధువులు చాల దుఃఖించుచున్నారు. గావున వీరిని గాంచినవారు సుడివాడకు తీసికువచ్చు ఏర్పాటుచేసినయెడల గొప్పగా దుఃఖించుచున్న భార్య బిడ్డలకు ఉపకారముచేసిన పుణ్యము సంపాదించు కొనుటయే గాక తగు పాతితోపీకముగూడ పొందగలరు. 4741
గుడినేవ సుబ్బయ్య.

మదరాసు పాకివాండ్రు

ప్రొద్దుట్రు ఎన్నికలు:—వి. వెంకటేశ్వరరావు
లుగారు పొద్దుట్రు ఎన్నికలకు దక్షిణా ఇండియా ఎలక్షన్ సంఘమువారి కరపత్రము నొక యభ్యర్థిగా నిలిచెదరు.

భగవత్కథా ప్రసంగనభ:—ఈ నెల 22 తేదీ
సాయంత్రము 4-80 గంటలకు తొండమండలము స్కూలు
హాలులో (మింటుస్ట్రీలు) బ్రహ్మశ్రీ విశ్వేశ్వర అయ్యంగారు
(తంజావూరు) "కీర్తిదాసచరిత్ర" పాఠికథను చెప్పెదరు.

భగవత్కథాకాలక్షేపము:—ఏప్రిలు 22 వ తేదీ
సాయంత్రము 4-15 గంటలకు హిందూ ధియాలజికలు హై
స్కూలునందు, మింటుస్ట్రీలు) శ్రీమధు భయవేదాంతవిద్యా
శాస్త్ర పాలాచార్యులు గారు కృష్ణవయర కథను చెప్పెదరు.

మదరాసు ప్రావేం పనివాండ్ర సభ:—ఈ
దినమున రాత్రి 11 గంటలకు మదరాసు ఎలక్షిక్ ప్రాంత్
పనివాండ్ర సంఘసభ 8076 పూనపుల్లి హైస్కూలునందు
జరుగును.

చింతాద్రిపేట సత్కాలక్షేప సభ:—శ్రీ
మాన్ తిరునల్వేలి లింగి ఇస్మాయిల్ గారు వల్లభిణయ
పాఠికథను శ్రీరంగలయమునందు (106 స్వామి నాయక్
రోడ్డు) ఈనెల 22 తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు
చెప్పెదరు.

రాత్రిపాఠశాల:—అరుణధీయ మహాభవారి
యాజమాన్యమున పెరియమెట్టులో ఈనెల 16 తేదీన ఒక
రాత్రి పాఠశాల మదరాసు కార్మిక కాలనీ వారు
నిర్మించినచోట తెరువబడెను. ఎల్. సి. గురుస్వామిగారు
ఎం. ఎల్. సి. అధ్యక్షత వహించిరి.

మదరాసు కార్మికేషను పనివాండ్ర సంఘ
సభ:—కార్మికేషను కమిషనరుగారి ఉత్తరమును గురించి
యాలోచించుటకు కార్మికేషను పనివాండ్ర సంఘసభ శేపు
సాయంత్రము 6 గంటలకు చింతాద్రిపేట నేపీటుగ పొక్కు
సంఘ సింగారవేలు చెట్టిగారి యధ్యక్షతకీర్తిం జరుపబడును.

రామాయణకాలక్షేప సభ:—ఏప్రిలు 21,
22 తేదీలకు సరియగు శనివారము, ఆదివారము సాయంత్రము
5 గంటలకు బార్బిట్రుక్ అయ్యుకోయలు పిథి 124
నెంబరగల ఇంట్లో "తాకల్కాదామ పట్టాభిషేకయత్న"మును
చరిత్రములు క్రమముగా బ్రహ్మశ్రీ జి. నాగభూరామభాగవతులచే
జరుపబడును.

తిరువల్లి క్లబ్ కృష్ణగాన సభ:—1, వెంకటాచల క్లబ్బి
పిథి, తిరువల్లి క్లబ్బి. 22-4-28 ఆదివారము సాయంత్రం 4 గం
టలకు శ్రేష్ఠమైన పంగీతకచ్చేరి జరుగును.

భ్యాతిజేందిన ఆరియక్కడి రామనాథ అయ్యంగారు
పాట, మదరాసు బాలకృష్ణయ్యర్ పీఠేలు, పాలపూటు మణి
మృదంగం, మదరాసు వేణునాయకర్ కంజిరా.

మదరాసు కార్మికేషనువారి అత్యవసరసభ:—
పాకివాండ్రు కొందరు నిన్నటినుండి సమైక్యపడి పని
చేయుట మానివేసినందున అవివక్షమును గురించి యాలోచించు
టకు కార్మికేషను కార్మికవారు ఈ నెల 24 తేదీన అవసర
సమావేశ మగుదురు.

ఆ పాఠశాలకు విద్యార్థులు గురించి చర్చించు
టకు ప్రత్యేకపథ నొకదాని గావించెదరు.

రాకపోకలు:—గా. ఎం. ఆర్. నేతుర్నసుయ్యరు
గారు నిన్న రాత్రి మదరాసునుండి మురుగేగిరి.

సర్. పి. జి. బాల్గాల్ నేడు మదరాసు వచ్చి వెంటనే
రంగూరు వెళ్ళుచున్నారు.

సి. జి. మేకనగారు అతని భార్యయును డి. కె.
లిలాంగుగారు నిన్న రాత్రి యిప్పలనుండి బొంబాయి కేగిరి.
గన్నీ మైదరాబాదు రైస్ డెంటుగారు ఉదకమండలమున కేగిరి.

పెర్నిరాణ్ గారు తిరుమనాపల్లి నుండి నేటి ఉదయమునకు
మదరాసుచేరిరి.

ప్రథమ గంజాంమండల ఆదిమాంధ్ర బౌద్ధ తృసభ

తెక్కలిలో ఏప్రిలు 22 తేదీ జరుగును

కండిత ఉన్నం రామలింగం కంతులుగారు అధ్యక్షులు

అభిమానస్థు లెల్లగు విచ్చేరు ప్రార్థితులు

చెన్న పురియందు బహిష్కర ణోద్యమము

ప్రమాణాత్మి పై పౌరుల సంశయములు

మదరాసు మండల కాలనీలు కమిటీనాగు మొన్న
సాయంత్రము మహాభవపథా మందిరమున భావికర్తవ్యమును
గురించి యాలోచించుటకు శ్రీమత శ్రీనాథ అయ్యంగారి
యధ్యక్షతకీర్తిం పమావేశమైరి. సి. ఎస్. గోవిందరాజు మొద
లిగారుగాను సైమన్ సంఘ జహిష్కరణ విషయమున మన
రానునందు ప్రతిగృహమునకు కేసి పాఠశాలసంశయమును ప్రమా
ణాత్మకపై చేర్చుటకు ఒక తీర్మానమును సుపాదించిరి.

ప్రమాణము ఈ కిందివిధముగా నున్నది.

"ఏ ప్రమాణమునందున, ఏ విధముగానైనా సైమన్
సంఘముతో నాకు ఏమియు నిమిత్తములేదని, నాకీర్తిం
చనలేకుండ నాదేశములనుండి ఆ సంఘముతో నిమిత్తమును
కలుగజేసికొనగూడదని యెప్పుడును నేను ప్రమాణము
చేయుచున్నాను."

ఈ తీర్మానమును కమిటీనాగు కేగిరించి పురమునందు
ఇంటింటికీపోయి ప్రచారము పలుపుటకు నిశ్చయించిరి

మదరాసు కాంగ్రెసు అవస్థసభ సంఘమునందు తిరిగి
యిప్పబడినాడును ప్రత్యేకించి మదరాసునందు కాంగ్రెసు
కాకభవనమునకొక గారి తన భవన నిర్మాణమునకు స్థలమును
కొనుటగాని చేయవలెనని తిరుగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ
వారిని కోరుచున్నారని ఒక తీర్మానమును కూడ గావించిరి.

పిమ్మట బహిష్కరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీలో గలిగిన
కాల్కింగి యా నికవనాని వెళ్ళుకొరి. ఎల్. కృష్ణమూర్తి,
ఎన్. ఎస్. దొరస్వామి అయ్యర్, కిరక ప్రామ్మయ్య అయ్యర్,
ఎస్. రాజగోపాలాచార్యుర్, ఎన్. డి. ఎరవచార్యుర్,
దొరసామ మొదలియార్, పి. వి. ఎస్. పదాశి, రాజమనీ
కన్యగారు.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

రాజమహేంద్రవర తాలూకాలోని

కాంగ్రెసుసభ్యుల సమావేశము

24-4-28 తేదీ వంగళవారం, సాయంత్రము 5 గంటల
కు సీతావరం, గాతూరి పత్తాభిరమయ్య రాజమహే
ంద్రవరము తాలూకాలోని కాంగ్రెసుసభ్యుల సమావేశము జరు
గును. ఈసారి 4 అబాయి చందా చెల్లించిన కాంగ్రెసు సభ్యు
లున్ను, చిర్రాసంఘములోని సభ్యులున్ను తప్పక దయచేయ
ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము:—రాజమహేంద్రవరం తాలూకా తన
పున ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు 5 గురు ప్రతినిధు
ల నెన్నుకొనుట.

మదూరి అన్నపూర్ణయ్య

పాలకోడటి సూర్యప్రకాశరావు,

కార్యదర్శి, తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘము.

డాక్టరు నిర్లక్ష్యము నేరమే

కండితకోణం, ఏప్రిలు 19:—కుంభకోణములోని మున్సి
సిపలు ఆస్పత్రిలోని డాక్టరు ఆరు శంకరాచార్యులు గురుకు
ఆయురవద్ద కాంపౌండుగానున్న రాజగోపాలనాయుడుగారును
నైవారి సముమేట్ట్రీయగారిచే విచారించబడిరి. రసపంజర
మైన డ్రావకమును ఇంజక్షన్ చేయుటలో ఎక్కువ చిక్కు
గా మోతాదు తియ్యారచేసి రక్తములోనికి పంపించెను. ఈ విధ
ముగా 5 గురికి ఆరినిర్లక్ష్యముగా ఇంజక్షన్ చేసెను. అందులో
ఒకడు మరణించెను.

ఈ నిర్లక్ష్యమునకై అతనిపై నేరారోపణచేయబడినా,
డాక్టరుగారిని కోర్టువారు ముసలించి విడుదలచేసిరి. కాం
పౌండుకు నేరమునుకాదని ఎంచి విడుదలచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు పాకివాండ్ర సమై

నాయకులు మందలించుట

మదరాసులో నిన్న కొన్ని భాగములందు పాకివాండ్రు
పనిచేయునట్టి సమైక్యత. ఈ దినమునండి పూర్తియగు
సమైక్య ఏర్పాటుచేరి. కార్మికేషను కమిషనరుగారు డా||
వరదరాజులు నాయకుగారితో నిర్మలైతము చెప్పగా
కాకిను కార్మిక పక్ష నాయకు లగు కింగవేలు కెట్టి,
వి. ఎల్. కాశ్రీ, శ్రీ రాములు నాయకు గార్లతో
సంక్రమించి వారి కీ మను మేమియు నాయకుగారు చెప్పక
యుండు తెలియలేదని చెప్పిరి పిమ్మట ఏప్రిలు 7-80 గంట
లకు పునమేటలో పాకి వాండ్రు సభిగావించి సింగారవేలుకెట్టి
నాకు వి. ఎల్. కాశ్రీగారు వారిని మందలించి యాలోచనండి
పనిలో చేరవలెనని విని హెచ్చరించిరి. రాత్రి 11 గంటలవరకు
చర్చ జరిగిన తరువాత పాకివాండ్రు పనిలో ప్రవేశించుట కంగీక
రించిరి శేపు శోనరము నాడు పాకివాండ్ర కన్వీనరుల
గుంపిను రోక సభ గావించబడును

ఈసమై అకస్మాత్తుగా సభించెననియు యిందులో
నాయకుల శ్రమయు తెలియదనియు డా|| వరదరాజులుగారు
దుగా గభిప్రాయ పడుచున్నాడు.

డా|| రదరాజులు నాయకుగారి హెచ్చరిక

డా|| వరదరాజులు నాయకుగారిట్లు ప్రకటించుట
న్నా:—గరిమలో విశ్రాంతి బాడ్డయు చెలరేగుచున్న
సమయములో, పాకివాండ్రు సమైక్యపడి యున్నారను నార్థ
చాల బాధతోవించిరి. విశ్రాంతి దివ్యభవనములో ప్రాము
పరపుచున్న సమయము యిందులకు బాంబులను వినియోగించుట, నా
మాన్యప్రజల కిది తిడక పశేషభాద గల్గించును. మానవుని
నా ప్రయత్న సక్రమములను దివ్యభవన కర్మాశ్రయము. ఈ సభ
యెంతిత్వంలో విడిచి, మానసికంగా కత్తు అట్లు మేలుగొట్టి,
పాకివాండ్ర సమైక్యత అయిదున్నర లక్షల ప్రజలకు పాని
గలుగబోవునను విషయము, తా నట్టివరకు గడంగకగ్రావ్య
మే, పాకివాండ్రు బాగ్రత్తగా నాలోచించుటగ క. నిజముగా
పాకివాండ్రు తమ వాక్కుల కొరకు పోరాడు
పనిని తామే నిర్ణయించుకొనవలెను.
పాకివాండ్రు తమ స్వంతసంఘముగలరు. పాకివాండ్రు సంఘ
నాయకులకు నేను గతరాత్రి 8 గంటలకు గభిరొట్టిరి. "ను
వారితో చెప్పవలెను సమైక్యపడి యున్నట్లుగా వారి దు
యగు. సమైక్యపడి విని నా. తెనే వారులాది విచారించిరి.
పాకివాండ్రు తమ నాయకులసలహా దీనికొనకుడ సమైక్య
పట్ల గొప్పసారబాలు. గౌరవ ప్రాప్తి నాయకుల తంతో ప్రాప్తి
హింపగా పాకివాం న నేటియును మరల పని ప్రారం
భించుట కంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

వి. ప. ఆనర్లు పరీక్ష

2 వ ప్రాంచి-ఫి. జి. జయమొదినవాని
రెండవతరగతి:—129, 130, 131.
మూడవతరగతి:—132, 133, 134, 135, 136, 137, 138,
139, 140, 141.

వి. పి. వ్యాసు డిగ్రీ పరీక్ష చేయుచున్నవా:—121.
ఎం. పి. పరీక్ష 2 వ ప్రాంచి-ఫి. జి. జయమొదినవాని
రెండవతరగతి:—19, 20, 22.

సర్ వి. ఎ. శరంగు

ఆరోగ్యముబొంది ఛార్జ్ పుచ్చుకొనుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 18:—సర్ వి. ఎ. శరంగుగారు
యాయస్య చాలాఅస్వస్థులగుండి విశ్రాంతి పుచ్చుట విశ్రాంతి
గైకొని ఆరోగ్యముబొంది తిరిగివచ్చి నేడు రైల్వేలోను
సలహాసంఘాధ్యక్షుడవని స్వీకరించిరి.

వీరాక్షహ, ఏప్రిలు 17:— ఒయాకస్కా రాజ్యమున
పెక్కుపట్టణములు భూకంపముచే తగులబడినవియనుచున్నది.
దక్షిణ మెక్సికోనంతట ఒక ఊపునూపెను. ఎన్నియోధనము
లు కూలెను. ప్రాణనష్టము మాత్రము గలుగలేదు. ఈమేని
యాలో ఉదయము లి గంటలకు భూకంపపు సూచనలు కొన్ని
ఉచితములు కనిపించెను. నష్టము గలుగలేదు.

బాల్యవివాహములవలన యునరములు

శ్రీ హరవిలాస శారదాగారి బిడ్డను బలిపరచుట

శ్రీలనమావేశము - శ్రీమతి డి. జి. రాయనతిగారు అభ్యుత్తర వహించుట

శ్రీ లనేకులు సంస్కరణమును ప్రబోధించుట

బాల్య వివాహముల నశిస్తాయనుకొని శ్రీమతి డి. జి. రాయనతిగారు 18 సం॥ ల వయస్సునందుకు, బాలికలు 14 సం॥లయందు గలవారగుటకును ఉద్దేశ్యముగా వాడరాదని కాసింపుటకు భారత కాననపథమును శ్రీహరవిలాస శారదాగారు పాటించినట్లును బలిపరచుటకు నిన్నటి సాయంత్రము అన్నపిల్లనీధి అమ్మ సమాజమునిరమున శ్రీమతి డి. జి. రాయనతిగారి అభ్యుత్తర క్రింద జరిగిన పథిలో ప్రముఖులగు శ్రీ పునకుల సేతులు మాట్లాడిరి.

అభ్యుత్తరులు

శ్రీమతి డి. జి. రాయనతిగారు మాట్లాడుచు శ్రీ హర విలాస శారదాగారు సంఘసంస్కరణ ప్రయోగింపగా, సంఘ దురాచారములలో ప్రబలదోషమును నీ బాల్యవివాహపద్ధతిని తుదముట్టించుటకు శారదాగారు పాటించుచున్నారని యు, హిందూసంఘమునం దిట్టి అశ్రువివాహకరముల అచారము నామోదింప సహితం హిందూధర్మశాస్త్రము లెందున లే వనియు పల్కిరి. ఈ దురాచారము హిందూసంఘమునందు జొచ్చిన నాటమండియే, హిందువులు నానాటికి కడుంగడు దుర్బలై తుదకు నేడు బలాధికులగు విదేశీయుల పరిపాలనకు లోబడి పరజాతులనే పలు విధములగా అవమానములకు పాల్పడు చున్నారు. హిందువులు ప్రపంచమందలి యితర శస్త్రుత జాతు లతోబాటు సమాదృశ్యతను నాక్రమించుటచేసి హిందూ సంఘ పరిత్యజమునకు మూలకారణమైన నీ బాల్య వివాహదురా చారమును మాన్పవలెను. ఏ దేశముగాని ఏజాతిగాని అభివృద్ధి ని బడయవలెనని ఆదేశమునందలి శ్రీ పునకులు ఆరోగ్య సంతులై, దృఢకాయులై కా రీ క క మ నో పాట వ ములు గలవారై యుండవలెను. 12 లేక 18 సం॥ల ప్రాయమునందే శ్రీమతి బిడ్డలెల్లవలెనో నీక నా సంతానము అయ్యురాశోగ్య ములుగలిగి వర్ధిల్లునకుల కేది యాధారముకలదు? మేయొకప్పు “భారత మాత”యను గ్రంథముందు హిందువులపై గావించిన అతిదుష్టమును, నీచమునందులను నే నంగీకరించునను, ఆయా రోపణలందు కొంతవరకైనను ఆధారములవిని మాత్రము అంగీ కరింపకతప్పదు.

“దేవదాసి సంఘమును రద్దుజేయుడు”

“దేవదాసి” సంఘపు మునుగడకు పూర్వ మెట్టికారణ ములుండినను నేడు ప్రత్యేకముగ అట్టివఁగు ముకటియందు పెంతమాత్రమును యుక్తముగాదు. పంజాబుదేశమునం దెన్న దుగాని యిట్టి దేవదాసిసంఘము లేదు. పంజాబులో బాల్య వివాహములపద్ధతి లేనేలేదు. హిందువులు, బ్రాహ్మణులుగూడ తమ బాలికలు 18 సం॥ల ప్రాయము గలవారగువరకును, బాలుకు 25 సం॥ల వయస్సుగలవారగువరకును వివాహములగావించరు. శ్రీమతి తమ శ్రేయోభివృద్ధికి, తమ హక్కులకై, పరాధీనతను పాలి ఆదారాల నాది. చినగాని బట్టి స్వాతంత్ర్యమును బకయజాలరు. భారతవర్షముమొక్క ప్రశోభివృద్ధి ఈ దేశములోని తిల్లులచేతులలో నిమిషమున్నది. రాజకీయారిక సాంఘిక స్వార్థాత్మకములందు జేరిన వయములకు నను జరియాల కారీరిక బలంపం ల త్యాగశక్తికములు. జాతీయతన హేతువను నీ బాల్యవివాహోద్ద్యమము మన మాధుర్యమనంతరమును ఏ విధమైన పాత్రలొక్కటగాని ప్రసాదంపడవోరు. హర విలాసశారదాగారు బాలికలై వైవాహికచరించుననుకొని బిల్లుద్వారా 14 సం॥లవరకే నిషేధించిరి. కాని, పంజాబు దేశమునందు మేమెట్టి కాననముతో పనిలేకయే బాలికల వివాహోచిత మమున్ను 18 సం॥లను అంతకుపైగా ఏర్పడుకొనియున్నాము. ఈసంస్కరణము కాపాడుముద్యారా కం లేను ప్రబోధము అభ్యుత్తరులమున చక్కగా నెరుగగలము. నాకుమాత్రం లెదువును 18 సం॥ల ప్రాయము చచ్చినయనంతరమే పెండ్లియాడితి. కావున నా మిత్రులత్వముగారి ప్రయత్నముల నే నెంతయు హర్షముతో నామోదింపచున్నాను. అని పల్కిరి. (ప్రార్థనలు)

శ్రీ కె. వి. శేషలయ్యగారు

విదవమాట్లాడుచు బాల్యవివాహములను దురాచారములవలన శ్రీమతి బిడ్డజ్ఞానము లలవరకునానాలక జీవితము గొండు నుభానుభవ మెరుంగక దుఃఖభాషను లగుచున్నారనియు

ఈ సంస్కరణవిషయములో శ్రీమతి ప్రధానస్థానము వహించి దేశవం దంతటను వివిధ కారణముగావించు తమచురుకు శ్రీమతి వోట్లనోసగు యధికారము రాబోవుచున్నదనియు అట్టివో విద్యావతులుగానివో తమవోట్లకు స్వీకరియోగము గావించజాలరని యు, అట్టివిద్యను వడయుటకు శ్రీమతి ద్వారా బంధకమును నీ బాల్యవివాహముల నివారంపవలెననియు పల్కిరి. ముక్కు వచ్చుట తని కి గం దులను ప్రపంచమున నే మియో భర్త యన నెట్టి వా డో తెలియ జాలని అపరిణతములగు బాలికలను తరువాతముగ్గులుగాక పూర్వమే బిడ్డల తల్లులగుకేడి, సాంఘిక కారాగారముల నదగు నీ సంసారములందు క్రుంగజేయుట పాడియో? కన పుత్రుల యొక్క శాశ్వతముగా మిట తల్లితండ్రులుగాని యెంతటి పూర్వాచారపరాయణులైనను యిట్టి అక్రమమున కొడిగట్టరని తలంచెదరు తమ పుత్రులు విద్యావతులు గావలెననియు, భర్తలతో కాపురము జేయుటకుపూర్వము తమ తనయుల ఆరోగ్య చలాభివృద్ధినిబిడ్డయింపవలెనని కోరని తల్లు లందురా? ప్రథమ ప్రపము ముగి ప్రపకగ నుండ లభ్యమని ఎందరెల్ల లెన్నెన్ని దే. తలకు మొక్కులిడటలేదు? అంతుకే అనేక యనర్థములకు ప్రధాన కారణమైన నీ బాల్యవివాహము లంతరించుట శ్రీమతి వశ్యమగుట నిస్సంశయము. ఈసంస్కరణ మానవశక్తి మని యంగీకరించిన ఇందులకై తగువైనచర్య గైకొనుట ముఖ్యము.

ఆక్షేపణలకు నమాధానములు

ఇట్టి సాంఘిక సంస్కరణమందు ప్రభుత్వము జోక్యము కలుగి జేసి కొనరాదని కొందరును, పునస్సంధానపథమును వృద్ధి చేయుదుగాని వివాహోచిత పథమును విషయమై కాసింపవలదని కొందరొక పక్షమువారు ను వాదించుచున్నారు ఈ యిరువైపులారి వాదనలనునిరాధారములు. అందు రెండవతెగవారు పరిశీతులగు పుష్టముగ గమనింపజాలినవారు కాదు. చాలియొప్పును వాని నంగీకరింప నిష్ఠములేనివారు ఏమనగాసామాన్యములందీరు లంతటితో గ్రంథిబోవునట్లు వివాహములకై విశేషధనము వ్యయపెట్టి ఉద్వాహము గావించినపిమ్మట, భర్తయే బాలికకనరక్షణకర్తయగుటంజేసి భర్త ఏదని యొకసాకుచే భార్యను చింతప్రాయము నందే తనయింటికి గొంపోవును. రజస్వలయైనను కాకున్నను తన యల్లుని కోర్కె నిరాకరించి మామ తనమాకు నల్లనింటికి పంపక మానుకొనుట సాధ్యమునా? కావున ఇయ్యది ఆచరణ యందంత మాత్రమును ఫలకారిగాక సంస్కరణోద్దేశమునే వచ్చుజేయును

సాంఘిక విషయములందు ప్రభుత్వకాపనములు కూడని యాక్షేపించువారు మతమును సాక్షిగపెట్టి మతవిషయములందు ప్రభుత్వమేల జోక్యము గలిగింపకొనవలె ననుచున్నారు. మత మేయనేకములగు సంఘసంస్కరణోద్ద్యమములకు ప్రతిబంధకము గ నిలచినది తుదకు వివాహమునకును మతమునకును గలసంబంధమేమి. మనపు బాలికలు ఫలావా వయస్సునం దుద్వాహము చేసెనని కాసింపెనని యనుకొనినను మనస్ఫూర్తియందు విధింపబడిన తక్కిని వానినెల్ల అడుగుతప్పక మన మనసంపములుగా? పురుషులకు బ్రహ్మచర్యవ్రతాప్తానముభిగాదా? శ్రీమతి విషయమునందు మాత్రమే మతస్ఫూర్తి నడ్డముపెట్టకే? కావున యీ విషయముతో పాక్షికబుద్ధిని వీడి సర్వస్వదయముతో, విశాలబుద్ధితో వీక్షింపవలెను. రజస్వలానంతర వివాహము లశాస్త్రములనిగాని, అట్టివారికిగలిగింపతానము బోరనేరదులని గాని చట్టమునం దెచ్చలనులేదు. అని పల్కిరి.

శ్రీ ఛాట్టర్జీగారు:—విదవ మాట్లాడుచు అతి బాల్యకాయుడే వివాహమాడుటవలన బాలికలు విద్యాభ్యాసములై, స.సారశాపత్రములచే, హస్తము పరిపరిచిగముల యొక్కటులనందుచున్నారనియు, దేశీయుల దేవానోబుధులు క్షీణించుట కీదురాచారమే కారణమనియు, జాతీయపురోభివృద్ధి కీ డిల్లు అత్యంతవశ్యక మని పల్కిరి.

శ్రీ సుబ్బలక్ష్మీఅమ్మగారు:—మాట్లాడుచు బాల్య వివాహములవలన శ్రీమతి గాక పురుషులకు అనేక కష్టములు కలుగుచున్నవనియు, అప్రప్రాయమునందే యువకులు సంసారమునందు తలెల్లొక్కుటవలన ఉన్నత విద్యాభ్యాసము నున్నయై జీవితమంతు తమ ఉత్తమాచర్యములగావ లెచున్నారనియు, బాల్యరక్షగాని బాలికలకుగాని ఉచితవిద్య అత్యవశ్యకము గావున 25 సం॥లవరకు విద్యాభ్యాసముతప్ప కేరె వ్యాసంగము లేకుండునట్లు జేయవలెననియు, రజస్వల కాకపూర్వమే తన కూతున కెవ్వధివైన పెండ్లి జేయవలయునను మనభూతము

నుబోలిన భయమునకు లోబడి గుణహీనుడైనను ఎవరోయొక వగున కిమ్ముట కాతురపడెడి తల్లిదండ్రుల కీ సంస్కరణ మెంత యో సహకారిగాగలదనియు, పల్కిరి.

శ్రీ మైదవోలు శేషచలపతిగారు మాట్లాడుచు మే యొకప్పు భారతీయులను దూషించినను, బాధిపూర్వకముగ గాతున్నను హింసపులందు సంస్కరణాభిలాషను పురికొల్పిన నియో, బాల్యవివాహాచారము సహితమైనది కాదనియు, పూర్వ కవికృతగంత్వత నాటకములం దెందు గాని కానరాదుని యు, హిందువులందైనను బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు మొదలగు సంఘములందుతప్ప తదితర సంఘములలో నీ యాచారము సామాన్యముగ లేదనియు, అందుచే బ్రాహ్మణేతరులు హింస పులై యుండునంతవరకు బాల్యవివాహములు మతముతో సంబంధించినవని చెప్పుట కాధారములేదనియు, ఏసంస్కరణమునకైనను కొంత చట్టరీత్యం మానవశక్తి మేననియు, మానవస్వతంత్ర్యమును హించిచెడలు యోచనలేక నిరోధింపవలదనిన ఇండియన్ పిన్ లోకోడ్డు మొదలగు విశ్వాస్థులులే యవానశోకమునియు, ఈవిషయముతో శ్రీమతి ఎప్పుడు క్రధనహించి శత్రుమందతటను విరివియగు ప్రచారము గావించవలెననియు, శ్రీమతి పాతివ్రత్య మెంత ప్రాధాన్యమైనవో పురుషుల కేకపట్టి ప్రత్యక్షము ను అంతటిముఖ్యమైనదేననియు, కావున బహుభార్యత్వమును నిరోధించుటకై గూడ చట్టమును ప్రజేకపెట్టి ఆమోదించుటావశ్యకమని పల్కిరి.

శ్రీ పండిత ఆనందంగారు మాట్లాడుచు స్వరాజ్యవం పాదపగాని, స్వరాజ్య పంకజముగాని జాతి దేహబలసంపన్నతగలిగియుండువలెననియు, అందులకీ సంస్కరణ మతివాంఛి యనునియు, ఈరజస్వలానంతర వివాహము నూతనముగాదని యు, సహితవాచారమునే పునఃపరచించుచున్నా మని పల్కిరి.

శ్రీమతి డాక్టరు మత్తులత్వమ్మగారు అభ్యుత్తరుల నందనములర్పించినపిమ్మట పథి ముగింపబడెను.

భారత సినిమాకమిటీ

ఉదకమండలం, ఏప్రిలు 19:— ఈ నెల 10-వ తేదీక ఉదకమండలము చేరిరి. రిపోర్టును తయారుచేయుట కాధారముగా ఉండవలయు ముఖ్యమాత్రమును నిశ్చయించిరి. ప్రభులలో కొందరు తమ తమ స్వహమలను బోయియున్నారు. అభ్యుత్తులగు డి॥ బి॥ టి. రుగావా3 గారు ఫెర్లహిల్లువద్ద నున్నారు. కమిటీరిపోర్టు రయారుచేయుటకు మరల మేనెల 4-వ తేదీన సమావేశమగును.

గృహలక్ష్మి

శ్రీమతి ఆరోగ్య సాహాయ్యముల పెంపొందించు సచిత్ర సాపత్నిక

సంపాదకుడు-డాక్టర్ కె. ఎన్. కేశరి

సం॥ నిండా య. 4. విడిపానికి 6 అణాలు

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము

గృహలక్ష్మి కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 752 ఎన్కూర్, విదరాను. 4524

గొప్ప "D" టైంపీసు ఇనాము

మొదలుకొని 21 కాల్వెయింగ్స్ గోల్డ్ చేతిగడియారములు 18 ధర రూ॥ 6-8-0 లకు అక్కడ చేయువారలచే గొప్ప "D" టైం పీసు లు అందజేయబడును.

రెండుమూల రూపాయలు ముందుగల ఇమిటేషన్ గోల్డ్ కండుక మృలజత ఒకటిన్ని, కోల్డ్ గోల్డ్ నేక్ చెయ్యి 25 రూ॥ ముగా ఇవ్వబడును. గడియారము - 5 సం॥ గాంతి క్షేప బడును.

ధర రూ॥ 6-8-0 మాత్రమే. 4722

కే. నాథముని అండ్ సన్సు

పోస్టుబాక్సు నం. 243 మధరాన.

ఓడ్యయరుగారి ప్రలాపములు

శ్రీమద్రామాయణము

సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు కడుచురుకు దనము జూపుచున్నారు. హిందూదేశమున కేతీరున నయినను స్వాతంత్ర్యము లభింపకుండుటకు వీరు యావచ్చుకీని వినియోగించుచున్నారు. మార్క్సింగు పోస్టు పత్రికలో వ్రాసినవ్యాసము చాలక లండనుపైము పత్రికలో వీరు మరియొకవ్యాసమును వ్రాసినట్లు నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు పంజాబురాష్ట్ర సభలో గావించిన ప్రసంగము ఓడ్యయరుగారి గురికి కారణ మయ్యెను. మద్రాసులో నెంతటి ఉద్దేశపూరితము లగు నుపన్యాసముల గావించినను ఫల ముండదుగాని వీర్యవంతమగుపంజాబులో మాత్రము వేరుఫలము నొసగుననియు ఇట్టిచర్యలే 1919 సంవత్సరమునందు బయలుదేరిన విప్లవకరమగు అల్లరులకు కారణ మయ్యెననియు ఓడ్యయరుగారు ముందలించుచున్నారు. అప్పటి పంజాబుదుస్థితి కేవలమునను కారకు లయినయెడల వారు ఓడ్యయరుగారిని చెప్పవచ్చును. వీరు గావించిన అక్రమదర్శనమును డయరుసేనాని గావించిన ఘోరకృత్యములను బ్రిటిషుపరిపాలనమునకు తీరని కళంకము నాపాదించెను. ఆనంగతిని వదలి పెట్టి ఇతరులను బాధ్యుల జేయుట ఓడ్యయరుగారి చమత్కారము దప్ప వేరుగాదు. కిలాఫాత్ ఉద్యమావలంబలతో గలసిన స్వరాజ్యపక్షమువారు కొందరు తిరుగుబాటును పురికొల్పి బ్రిటిషు పరిపాలనమును తొలగింపవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారని ఓడ్యయరుగారు కనుగొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారికి చెడు పేరుజెట్టి వారిని శిక్షింపజేయవలె నని ఓడ్యయరుగారు సంకల్పించినట్లుల స్పష్టమగుచున్నది.

స్వరాజ్యపక్షక్షీవలన, ప్రజలలో స్వరాజ్యవాంఛ చల్లారిపోలేదని, ఓడ్యయరు గారికి తెలియును. అట్టివారిని దౌర్జన్యకారకులలో కేర్చిన, సులభముగ దంకింప వచ్చును గద! ఓడ్యయరుగారికి నిర్బంధములు తప్ప వేరొకమార్గము గనుపించదు. వీరు మద్రాసు రాజధానిలో పరిపాలింపక జోయినను, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదమును పెంపు జేయుటలో దిట్టలు. ఏమాత్రము భేదము గనుపించినను వీరికి చాలును. దీనినిబట్టుకొని ప్రేలాడుదురు. స్వరాజ్యపక్షందోళనమునకు లక్ష్యమేమి? బ్రాహ్మణప్రాబల్యమును వ్యాపింప జేయుటయేనట. పౌద్ధయుగము పదితొమ్మిదియును, మహమ్మదీయయుగము పదితొమ్మిదియును దాటి, బ్రాహ్మణప్రాబల్యము ఇంకను జీవించియున్నదట. బ్రిటిషు పరిపాలనాస్థానము నిది యాక్రమించు నను నమ్మకము వీరికి గలదట. స్వరాజ్యపక్షమును స్థాపించిన దేశ

బంధు చిత్రరంజన దాసుగారు బ్రాహ్మణేతరులు. బ్రాహ్మణప్రాబల్యమును పెంపుజేయు నిమిత్తము వీరియుద్దమమును ప్రారంభించి రని తెలుపుట కన్నను విరుద్ధమువేరుండదు. అయినను ఓడ్యయరుగారికి నత్యముతో పని యేమి? స్వరాజ్యపక్షమువారిలో మరికొందరును వీరిన్నేహితు లగు మితవాదులును మాత్రము, తమ యుద్దేశ్యమును పైకి జెప్పకుండ బ్రాహ్మణప్రాబల్యమును సూక్ష్మమగు మార్గములద్వారా వ్యాపింప జేయుచున్నారు. ఇట్టికల్లల గాంచి, భారతీయులెవరును మోసజోరని నమ్మెదము.

ఇక, సైమనుకమిషను బహిష్కారమునకు నిజమగు కారణ మేమియో ఓడ్యయరుగారు కనుగొనిరి. ఆత్మగౌరవభంగము దీనికి కారణముగాదట. స్వరాజ్యపక్షమువారు కమిషనుకు తోడ్పడుచో, నిజస్థితిని జయల్పరుపవలసివచ్చునట. అప్పుడు వీరి గుట్టు బట్టబయలుగనట. అందుచే, పార్లమెంటు సభవారికి నిర్ణయాధికారములేదని చెప్పి, వీరు అధినివేత రాజ్యపరిపాలనముద్వారా సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము బడయగోరుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ యభిప్రాయములను శాసనసభలలో నెన్నిమారులో చెల్పిరి. ఏనంగతిని వారు దాచి పెట్టలేదు. అట్టితరి వారి కేలభయముండవలయునో తెలియదు. స్వయంనిర్ణయాధికారమును వారు కమిషను నియామకమునకు పూర్వమునుండియు గోరుచునేయుండిరి. రౌండుటేబిలు సమావేశము దప్ప కేరొక ఏర్పాటు దేశమున కక్కరలేదని, భారతశాసనసభవా రిదివరకు తీర్మానించియుండిరి. ఆ తీర్మానమునే స్వరాజ్యపక్షమువారిపక్షమును అనుసరించుచున్నారు గాని, కొత్తసాకులను గల్పించుట లేదు. మరల విచారణతో బనియేమి? మడ్డి మెను కమిటీవారియెదుట జరిగిన విచారణ చాలదా? హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మీయడలచినచో, ఇట్టి ఏర్పాటులతో బనిలేదు. తెల్లకమిషనును నియమించి, దేశము నవమానింపవలసిన యవసరమేలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారియెత్తులు బజారు ఎత్తులని ఓడ్యయరుగారు సూచించిరి. కాని ఇట్టి ఎత్తులు ఓడ్యయరు ప్రభృతులకు చెలిననటలు భారతీయులకు చెలియవు. బ్రిటిషువారివాగ్దానములను భారతీయు లెప్పటి కప్పుడు విశ్వసించుచుండుదురు. అవి విఫల మయినపుడు, భారతీయులవిశ్వాసము తొలగిపోవు చున్నది. బ్రాహ్మణప్రాబల్యమును నిలుపుటకై స్వరాజ్యపక్షమువారు చేయుచున్న ఎత్తు లివియని, కమిషనువారుగూడ గ్రహించినట్లుల ఓడ్యయరుగారు వ్రాసిరి. కమిషనువారికిని ఓడ్యయరుగారే గురువులయిరి. ఇక కమిషనువా రెట్టి వరములను హిందూదేశమునకు ప్రసాదించెదరో యూహించుట సులభసాధ్యము.

స్వదేశసంస్థానములు

స్వదేశ సంస్థానముల విచారణ సంఘమువారు రేపటిదినము ఇంగ్లండుకు పయనమగు చున్నారు. వీరు ఇంగ్లండులో మరికొంత విచారణనలిపి, ఒక్కడనే రిపోర్టు వ్రాసెదరట. వీరిరిపోర్టు హిందూదేశపు భావ్యభివృద్ధి కనుకూలించు నని తోచదు. బ్రిటిషు

ఇండియాకును, స్వదేశ సంస్థానములకును అవినాభావసంబంధము గలదు. ఇవి కలసి పనిచేసినగాని, దేశ మభివృద్ధి గాంచజాలదు. అందుచే రాజోపు సంస్కరణములలో సంస్థానముల స్థానమును నిర్ణయించుట యత్యావశ్యకము. రెండు సమస్యలకు నిర్ణయించుటకు ఒక్క విచారణ సంఘమునే నియమించి యుండవలసినది. అందుకు మారుగ, స్వదేశ సంస్థానముల నిమిత్తము బట్లరు కమిటీని, బ్రిటిషు ఇండియా నిమిత్తము సైమనుకమిషనును నియమించియుండిరి. ఇరుసంఘముల సూచలనుగూర్చి పార్లమెంటు సభవారు కలసి యోచింపబోరు. హిందూదేశమున కొకవేళ బాధ్యత నొసగినను, సంస్థానములలో నట్టి ఏర్పాటుగావించెదరను నమ్మక ముండజాలదు. కేరళసంస్థాన ప్రజాసమావేశాధ్యక్షు లగు మణ్సుఖంచెట్టిగారు నుడివినట్లుల, సంస్థానప్రజలు గూడ ఏరంకుక పరిపాలనతో తృప్తిజెందజాలరు. భారత భూమి స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నపుడు, స్వదేశ సంస్థానములుగూడ అభివృద్ధి గాంచగలవు. స్వపరిపాలనా విధానమునందు, బ్రిటిషు హిందూదేశమును స్వదేశ సంస్థానములను అర్హస్థాన మాక్రమించి, ప్రజలకు సంతృప్తి నొసగగలవు. కేరళ సంస్థాన ప్రజా సమావేశమువారు, సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతపరిపాలనమును గోరియుండిరి. మద్యపాన నిషేధమును కొనసాగింపగోరిరి. స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలను ఎట్టి యాశయములు ప్రేరేపించుచున్నవో దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టికోర్కెలను కొంతకాలమువరకు నిరోధింప వీలగునుగాని, చిరకాలము నిరోధింప సాధ్యపడదు. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలు స్వపరిపాలనమును గాఢముగ వాంఛించుచున్నపుడు, సంస్థానప్రజలుగూడ అటులనే గోరుట వింతగాదు. బట్లరు కమిటీవా రిట్టిసమస్యను నిర్ణయింపబోరు. అందుచే, భారతీయు లెక్కడివారయినను, కమిటీలను కమిషనులను నమ్ముకొక, స్వక్షేపై నాధారపడుట ముఖ్యము. సంస్థానప్రజలును, బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలును హిందూదేశ గమ్యస్థానమునకు కలసి పాటుబడవచ్చును. బౌద్ధ బౌద్ధానగరమున సంస్థానాధీశులసమావేశము జరిగినట్లుల నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. పాటియాలా మహారాజుగారు ముచ్చటించుచు పెద్దసంస్థానములు చిన్నసంస్థానములను భేదములేక అన్నియు కలసి పాటుబడవలెనని హెచ్చరించిరి. ఈ సమావేశమువారు గావించిన తీర్మానమునందు సంస్థానములు ప్రజలసౌభాగ్యమును పెంపొందింపవలెననియు, అఖిలభారతక్షేమముకొరకు ఇండియా ప్రభుత్వముతోను బ్రిటిషుఇండియా ప్రజలతోను గలసి పాటుబడవలయుననియు సూచింపబడెను. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలకోర్కెలపట్ల పైతీర్మానము సానుభూతిజూపెను. సంస్థానాధీశులు బ్రిటిషుఇండియా ప్రజాశయములను గౌరవించుట శుభచిహ్న మనుటకు సందియము లేదు. కాని ఇంతటితో నాగిన చాలదు. సంస్థానాధీశులు తమయేలుబడిక్రిందనున్న ప్రజలకుగూడ స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించుట యవసరము. ఇక్కార్యము జరుగుచో సంస్థానము లెక్కుడు సౌభ్యవము గాంచుట నిశ్చయము. బట్లరుకమిటీవారికి సమ

ర్పించు విధానములో స్వదేశసంస్థానాధీశులు హిందూ దేశమున కంతకును ఘోరలోపధానము నేర్పరుప గోరెదరట. హిందూదేశ మెన్నటికయినను ఘోర లోపమాఖ్యగ నేర్పడకమానదు. అప్పుడుగాని హిందూదేశమునందలి వివిధభాగములును తమధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహింపజాలవు.

కామన్సుభ : నాభామహారాజు

నాభా మహారాజుగారి ప్రవాసము గూర్చి, కామన్సుభలో ధర్మిలుగా రడిగిన ప్రశ్నలకు, వికటరుటనుగా రిచ్చిన జవాబు లేమాత్రము సమంజసముగ దోషవు. నాభామహారాజుగారి నెందుకు ప్రవాసమంపిరో తెలియదు. వారు నేరస్థుని ఎంచుచో, సక్రమవిచారణ నలిపి నేరములను రిజువు పరచుట యవసరము. అందుకు మారుగ కాలనిర్ణయము లేకుండ నిర్బంధమున నుండుటకన్నను, న్యాయభంగము వేరుడదు. ఇట్టినిశ్చయము, బ్రిటీషు న్యాయపద్ధతి కనుగుణముగ నున్నదా యని ధర్మిలుగా రడుగగ, నిర్బంధావశ్యకత ప్రభుత్వము వారికి గోచరించెనని మాత్రము వికటరుటనుగారు నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారికి నాభామహారాజుగారిపై గలిగిన యనుమానము లెవ్వో రాజద్రోహ పూరిత మగు ఆందోళనలలో, వీరు పాల్గొనిరట. పత్రికలకు వీరు తోడ్పడుట. ఇందులోనే చేరినది. హర్షి మెనుగారి “ఇండియను సేషనలు హెరాల్డు” కు వీరు తోడ్పడినమాట నిజమే. ఈపత్రిక రాజద్రోహనేరముక్రింద శిక్షింపబడనపుడు నాభామహారాజుగారిని దోషులనుటెటులో దెలియకున్నది. ఆందోళనకారకులతో వీరు కలసిమెలసి యుడుట మరియొకదోషమట. నెహ్రూ, మాళవ్యా, మున్నగు దేశనాయకులపట్ల వీరు మైత్రికావనమాట నిజమే. అంతమాత్రముచే దోషులగుదురా? ఇట్టి దేశనాయకులకు మిత్రులుగ నుండుట గౌరవమని ఎంచునారెందరో గలరు. అట్టివారెల్లరు నిర్బంధపాత్రులగుదురా? మైసూరు సంస్థానమువారు గాంధీ నెహ్రూ మున్నగు నాయకులను గౌరవించి యుండిరి. మహాత్ముని పలుసంస్థానములు గౌరవించియుండెను. సరోజినీ దేవిని హైదరాబాదు సంస్థానము గౌరవించెను. అట్టితరి నాభామహారాజుగారు చేసిన ప్రత్యేక నేరమేమియో తెలియకున్నది. నాభామహారాజుగారిని ప్రవాస మంపుటవలన సిక్కుసంఘములో అసంతృప్తి ప్రబలెననుసంగతిని గుర్తించిరా యని యడుగగ తమ కానంగతి తెలియదనియు, ఆందోళనకారకులలో మాత్రము అసంతృప్తి ప్రబలెనని తమకు దెలియదనియు వికటరుటనుగారు చమత్కరించిరి. నిర్బంధప్రవాసమువలన దేశమంతయు అసంతృప్తి జేదియున్నదనుటకు సందియములేదు. వికటరుటనుగారి జవాబులు సాతువిహీనమై దూరదృష్టి రహితముగ నున్నవి. లేబరుపక్ష ప్రముఖులు కామన్సుభలో ప్రశ్నల నడుగుటతో తృప్తిజేంది లాభము లేదు. ఇట్టి నిరంకుశచర్యల కేడము లేకుండ జేయుటకు వీరు ప్రయత్నింప వలయును. లేబరు ప్రభుత్వము వారి పరిపాలనకాలము నందే బెంగాలు ఆర్థి నెన్ను విధింపబడెను. విచారణ లేక పలువురు ప్రవాస మంపబడిరి. నాభా మహారాజుగారి పట్ల గూడ నిట్టి చర్యయే యవలంబింపబడెను. ఇట్టి స్థితిలో భారతీయుల కనీసపు హక్కులను కాపాడుటకు లేబరు పక్షమువారు ముందుకు ధానిచో, వీరు భారతభూమికి చేసేడి మేలుండదు.

లేబరుపక్షము : కలకలము

పైమనుగారి ప్రకటనలును, లేబరుసభ్యుల ప్రకటనలును గలసి, యీపక్షమునందు కలకలముబుట్టిచుచున్నది. పైమనుగారు హిందూదేశమును సమాధానపరచి తమకార్యమును నెరవేర్చుకొందు రని, లేబరుపక్షమువారు రూపొందిరి. పైమనుగారి ప్రకటనలు, ఇట్టిభావమునే వ్యాపింపజేసెను. బహిష్కార మడుగంటె నను నమ్మకము ప్రబలజేసెను. కాని హిందూదేశమునూడి, ధర్మిలు, జో న్సుబ్రా క్ష్యే, పర్యెలు, షోల్సువర్తు మున్నగు లేబరు సభ్యులు ఇంగ్లండు జేరగనే, భిన్నకథను జెప్పిరి. కాని, నిజమేదియో కనుగొనుటకు, లేబరుపక్షమువారు కుతూహలము జూపుచున్నారు. కమిషనులోని ఇరువురు లేబరు సభ్యులను నిజస్థితిని వివరింపవలయునని, లేబరుపక్షమువారు గోరెరట. రాబోవు మంగళవారమునాడు లేబరుపక్షమువారు గూడి భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించెదరట. ఈ సమయమున ఘోరమైన బ్రాక్వేగారు పైమనుగారికి వ్రాసిన బహిరంగ లేఖ, ముఖ్యముగ గమనింపదగియున్నది. లేనిపోని బ్రమలకు లోకగాక రాండుటేబిలు సమావేశపు ఏర్పాటును గావింపవలయునని బ్రాక్వే గారు పైమనుగారిని కోరుచున్నారు. అధికారుల యొద్దనుండియు, వారి యనుచరుల యొద్ద నుండియు మాత్రము గైకొనుసాక్ష్యమున కెట్టివిలువ యుండదని బ్రాక్వేగారు చాటుచున్నారు. లేబరు పక్షమువారు తమగౌరవమును నిలుపుకొన దలచుచో రాండుటేబిలు సమావేశముగూర్చి పట్టుదల సూపవలయును. తమసభ్యులను కమిషనునుండి తొలగింపవలయును. వట్టియూర్భాట ముల వలన ప్రయోజన ముండదు. లేబరు పక్షమువారి పూర్వ వైఖరిబట్టి వీరు సమయమునకు దగిన కార్యచతురతను జూపెదరని మాత్రము నమ్మి వీలులేదు.

బర్దోలీ : హెచ్చుపన్నులు

బర్దోలీలో భూమిపై హెచ్చుపన్నులను విధించుటచే మిక్కిలి అసంతృప్తి ప్రబలియున్నది. ప్రజలు హెచ్చుపన్నులను నిరాకరింప బూనుకొనుచున్నారు. వల్లభాయిపటేలుగారు ప్రజల నీ సమయమున నడిపించుచున్నారు. బొంబాయి ప్రభుత్వ వైఖరి మాత్రము ఇంతవరకు మార్పుజెందలేదు. బొంబాయి శాసనసభలోని నలువురు గుజరాతీ సభ్యులీ ప్రశ్న కొరకు రాజీనామానిచ్చి, తిరిగి యెన్నికలకు నిలువబడెదరని తెలియుచున్నది. వీరు ముందుగ ప్రభుత్వమువారి కొకవిజ్ఞప్తి నంపెదరు. తెగువరకు బిగించక, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రజలమొరలను విని, హెచ్చుపన్నులను మానివైచుట వివేకము. బర్దోలీలోనే గాక, దేశమునందలి వివిధభాగములలో భూముల పన్నులను ఇచ్చ వచ్చినరీతిని హెచ్చు చేయుచున్నారు. రయితులు భాగ్యవంతులగుచున్నారని వాదించుచు, రిసెటిల్ మొటు ఉద్యోగులు పన్నులను పెంచుచుందురు. శాసనసభవారి నిర్ణయమునకు లోబడి ఇట్టి పన్నులను హెచ్చుజేసిన బాగుండును. హెచ్చుజేయుట కొకచట్టముగాని, నిబంధనగాని గనుపింపదు. ఇట్టిదుస్థితి త్వరలో తొలగవలయునని, జాయింటు కమిటీవారు సిఫార్సుజేసినను, ఇంతవర కెట్టి ఫలితము గలుగలేదు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు సుస్తీ జేయుకొలదియు, రయితులలో అసంతృప్తి పెరుగుట సహజము.

డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు : స్వరాజ్యము

దేశమునందు పెక్కు సంఘములును పెక్కుజాతులును పోరాడుకొను చుండ, స్వరాజ్యము సిద్ధింప దనియు, స్వరాజ్య మొకవేళ ఆకస్మికముగ సిద్ధించినను, అయ్యది నిలువజాలదనియు, డాక్టరు సుబ్బారాయణ గారు కుంభకోణమునందు బలికిరి. సుబ్బారాయణగారివాదము విత్తుముందా చెట్టుముందా యనువాదము బోలియున్నది. స్వపరిపాలనమును పొందుటకు ఐకమత్య మవసర మయినను, స్వపరిపాలనము లభించుచో, కలహములు వానియంతట యవియే నశించుననుట సత్యము స్వాతంత్ర్యము లభించినపిమ్మటనే, కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు దేశములలో అంతఃకలహము లంతరించెను. హిందూదేశమునందు అటులనే జరుగక మానదు. దేశపరాధీనత వలననే, అంతఃకలహములు పెరుగుచున్నవని, దూరదృష్టి గలవారెల్లరును తెలుపుచున్నారు. స్వరాజ్యము త్వరితముగ లభింపకుండుటకు డాక్టరు సుబ్బారాయణ మంత్రి బోలువారి ప్రతికూలవైఖరియే ముఖ్యకారణ మగుచున్నది. ప్రజలకోర్కెలు సఫల మగుటకు, ఇట్టివారు తోడ్పడుచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధిగూర్చి భయపడ నవసర ముండదు.

సంస్థానముల భావిపరిణామము

వాటిసమస్యలు

మణ్సుఖం చెట్టిగారి యధ్యక్షకోసన్యాసము

కొచ్చిక్, ఏప్రిల్ 18—మొదటికేళ సంస్థానముల సగ నిన్నసాయంత్రము ౮.౩౦. మణ్సుఖం చెట్టి ఎం. ఎల్. ఏ గారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. చెట్టిగారు తన యువన్యాసమున సంస్థానముల్య లిటివల ప్రాముఖ్యతను వహించునని వాటి భావియభివృద్ధి జాతీయ ప్రభుత్వముతో వాటి సంబంధములను సాధారణ ముందునయు నుడివెరి. ఈ సంస్థానములు భారతీయులకు రాజకీయముగను, వైజ్ఞానికముగను మంచి కీడుయొసంగును గనుక నివి యభివృద్ధి నొందవలసినవని. ఈ సంస్థానాధిపతులు ఆసేకులను తమ నేనలలోనికి చేర్చుకొని యుద్ధకళ నేర్పుటయేగాక, ప్రత్యేక భారత విజ్ఞానమును, చిత్రకళను పోషించుచున్నారు.

సంస్థాన సమస్యలు

సంస్థాన ప్రజలు తెలిసికొనవలసిన విషయములు రెండు గలవు. (1) జాతీయ ప్రభుత్వమునకును తమ సంస్థానమునకును సంబంధము (2) తమ సంస్థానములలో ప్రజల హక్కులు భాగ్యతల గమనింబుల స్వాంతరాస్ర్య పన్నుకముగా రాజ్యము జరుగుచుండుటయే. సంస్థానములకు ఉత్తము ప్రభుత్వ వాని తన యుద్దేశము. సంస్థానాధిపతులు తమ ఖర్చులను చాలముటకు తగ్గించుకొనవలెను. సంస్థానములను, వారు స్వంత ఆస్తిగా చూచుకొనరాదు. స్వతంత్ర రాష్ట్రముల యొక్కయు సంస్థానములయొక్కయు సమాజము పేర్కడవలెను. ఈ సమాజముగా పభ్యులకు ప్రభువులందరు స్వతంత్ర భారత ప్రభుత్వముతో సరిసమాన ప్రతినిధి వ్యవహరింపవలెను. (ఆ. ప్రె.)

పాంచాల రాష్ట్రమునభ

అమృతపరం ఏప్రిల్ 18:—పాంచాల రాష్ట్రము కాంగ్రెస్ పథవాన విధానమును మార్చుచే సర్దార్ మంగళేశం గారు కాంగ్రెస్ సంఘములో పభ్యత్వమునకు రాజీనామనిచ్చి వారు.

బ్రిటిషుగారు వైద్యము నిమిత్తము జకొస్టానియాకు బోవుచున్నారు. ఆరువారములలో తిరిగివచ్చెదరు.

పెరిషియా-పోలిష్ ఒడంబడికలో కొన్ని మరతులను వర్తకపు టాడంబడికకు సంబంధించినవాటిని సవరణజేసి సంతకము జేసికొనిరి.

“లాక్ డౌన్” సైమనుకమిషను కార్యదర్శులు గదులను దీసికొనిరి.

విదేశవార్తలు

జినీవా నల్లమందు సంఘము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

జినీవా, ఏప్రిల్ 18:—చీవాలో నల్లమందును ఎక్కువగా తయారుచేయుచున్న రష్యన్లు ఆతిథ్యము క్రిమియన్ల నల్లమందును తయారుచేయు కొనసమలు చీవాలో లేనే లేననియు చీవాప్రతినిధి బలిపెను.

బ్రిమెక్ వైమానికులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—బ్రిమెక్ వైమానికులలో ఒకరు పిట్టి మారిన గారు ముర్రేఖాతమదగ్గర నున్న పెంటు ఆగ్నినుజ్జ్వలించెను. న్యాయాధ్యక్షుడు బోయి విర్రండుకు పయన మయ్యెదనని తెలిపెను.

ఇండియన్ హాకీటీము

ఇంగ్లండ్ విజయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—ఇండియన్ హాకీటీము షెర్వోట్ ఆఫీస్ గర్ ఆంగ్లో- ఐరిష్ టీముకు 12 ఆలంలో గెలిచిరి.

బటేవియా వైమానిక ప్రచారము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

బ్రిటిష్ ఇండియానుండి బటేవియాకు నెదర్లాండు ప్రభుత్వమువారు డచ్చి వైమానిక ప్రచారమును కలబెట్టెదన వార్తాంధికారముపేషుగ దెలియని సామ్యముపాటగా రనిరి.

రషియా సరిహద్దు గ్రామములలో రైతులతో పోరాటము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

దాస్యపుణ్ను నీయ నిరాకరించుట

వార్సా, ఏప్రిల్ 18:—వార్సావార్త లిట్టు దెలుపుచున్నది—రషియా సరిహద్దు గ్రామములందు రైతులు దాస్యపు పన్ను నీయబడదని రెడ్డి వైరలు రైతులను బాధించుచున్నారని. చాలమంది దాస్యమును ధూమిలో లోతుగ పాలిపెట్టుచున్నారని. చాలమందిని ప్రభుత్వమువారు బందీగజేసిరి రైతుల కుటుంబములు తమరీ బాధలను జూడలేక కొంత ధాస్యమును ఇచ్చిరి. చాలమంది రైతులు చనిపోయిరి. కురిగాత్రులైరి.

జపానులో అగ్ని ప్రమాదము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

టోక్యో, ఏప్రిల్ 18:—టోక్యోలో అగ్నిప్రమాదము గల్గెను. దానివలన కేముకివేగా ఇంట్లు నాశనమైవి. నాలుగు పొంగులలు, రెండు బ్యాంకులు, ఆరు ఆస్పత్రులు, ఒక టీవర్ము నాశనమైవి. 1000000 ఎన్నుల నష్టముగల్గెనట.

రాజప్రహరం బహుమన్నారని హెచ్చరింపు పోస్టులో యున్న కమ్యూనిస్టు నాయకులను పార్లమెంటు సభ్యులను బట్టకొనిరట.

డచ్చి వైమానిక ప్రచారము ఆలోచనలో నున్నదనియు తాము వాగ్రథిపడి తొందరపడినగాని డచ్చివారు ఈస్టింగ్ నుకు బోయెదరనియు కెన్యో గారును అభిమానుమై సాధ్యమైనంతవరకు ఇండియాను మార్గము నేర్పరుచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారమని నోట్ గా రనిరి.

నాభా మహారాజుగారి కొడుకు విద్యాభ్యాసము

తదితర వివరములు

(బీమునర్విసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—కామన్వెల్థ్లో నేటి సాయంత్రము టెర్రి బి. గార్బిల్లు యడిగిరి—విద్యా సాహెబుగారికి నాభా మహారాజుగారి కొడుకును తల్లిదండ్రులు ఎడబాటు లేదనియు వారి కయ్య నుగ మరతక సంస్థలయ ను విద్యను గలపించుట లేననియు గానియు నీ సంగతి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి విద్యా సాహెబుగారికి విద్యుత్ బాధ్యతను ఎపించి 1928 లో నాభా మహారాజుగారిని పదమూడువరకు జేరిన విద్యుత్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తము నిచ్చెను. ఆతనికి రాజ్యాభిషేక ముద్యులుకు తీసికొమ్మ నాభా మహారాజు నాహ్వనించ ఆమ ప్రభుత్వము కనెలలో జేరాదూమలోనే యుండిరలమకొనెను. అందు ఆకాసాహెబుగారికి విద్యాధినిగానండి విద్యను బడయుచున్నాడు. పంజాబు రాజ్యముల దన్న గవర్నరు జరలు ఏప్రిల్ పరిశీలనమునకు లోనై తన కొమానుని విద్యను గలగలతెరిసి నెలవ ఆపదతికి ఆమ సంగతి రించెను. ఇతనికు ములకు గూడ ప్రత్యుత్తము నీకుమతనిని నోటి యడుగ ఇంగ్లండ్ లో తిక్క సాహెబుగారికి దగ్గరు గలవు విషయమై ఇండియా మంత్రి కాగితములు విచ్చినటులు తీకు దెలియదని విద్యుత్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తము నిడెన.

నాభా మహారాజువై

ఇదమిద్దమను నేరములను

ఆరోపించ లేకపోవుట

(బీమునర్విసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—నేడు కామన్వెల్థ్ లో జేరిన ప్రశ్నలకు నాభామహారాజుగారివై ఇదమిద్దమను నాహ్వనించలేక ఏదోసేమలను మోపిరి. భార్యాభ్రాతృదలనండి ఎడబాపి కలకాలాపై వేళ్లదూరములో నాభామహారాజుగారి నెల బందీగజేసిరి తల్లిలగాలడిగిరి. ఆతనిపై ఏదైన నేరమును మోపి రాయని యడిగి. విచారణలేక ఆతని ఖయ్యరీ గానుకుటకు ఇంతకాలముని నిర్ణయించిరా యి యడిగి బ్రిటిష్ సాహెబు ప్రభుత్వమునకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకును ప్రభుత్వ ప్రకారము యుండిన యుండెదనను మరతలలో నాభామహారాజుగారిని పదమూడువరకు జేరిన విద్యుత్ ప్రభుత్వ బాధ్యతను విచ్చేమతగ నుండెద ననమరతును జేయి వి తొలగించిరి. 1860 లో ఇచ్చినకట్టలో ఇచ్చి ప్రభుత్వ ప్రకారముతోడ, విధేయత తొడనుండెదమని మరతలను నాభామహారాజువై జేయించుమందిరి. ఈ మరతులకు పరిమలముగ ఆతడు ప్రవర్తించినచో ఆ మరతులను రద్దుజేయుటగాని సవరణజేయుటగాను ఇండియా ప్రభుత్వమునకు అధికార నున్నది.

నాభామహారాజు పదమూడువరకు దాదిగ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను పనులందు పాల్గొనుచున్నట్లు ప్రభుత్వమునకు తృప్తికరముగ దృష్టాంతములు గల్గించినవి. అట్టిచర్యలను అవలంబించిన, బిరుదమున, మహారాజుకున్న హక్కులను తీసివేసెదమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ నాభా మహారాజునకు దెలిపిరి. దానినినునరించినయే తర్జిలు గారు దెలిపిన చర్యను ఇప్పుడు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నాభామహారాజువైసికొని రని విద్యుత్ ప్రభుత్వమెను. కాలనిర్ణయములేకుండ ఆతనిని ప్రవాసమునందుంచిన కారణముల నాతనికి దెలిపిరి.

జేరిమిట్టిని దెలుపకుండ కాలనిర్ణయములేకుండ ఒక విద్యుత్ సరిష్ట జేరి విచ్చేమలకు బ్రిటిష్ సాహెబుగారికి టెర్రి బి. గార్బిల్లు ఆసనపై యున్నవనకొను నేరములను లేనిదెలుపుటకు నీయలేకుండజేయుటగూడ బ్రిటిష్ సాహెబుగారిపాలనము గాబోలెనది.

నాభామహారాజుగారు ఆందోళకులని పేరుగాంచిన వారితోగూడి ఇండియాలో పత్రికలకు ధనమిచ్చి ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుచున్నారని ఇండియా ప్రభుత్వమునకు పూర్తిగ తృప్తికరము దోచెనని విద్యుత్ ప్రభుత్వ దెలిపెను. నాభామహారాజు ఇండియాలో నిక్కునాఘు నాయకుడనియు ఆతనిని బట్టకొనుటచే దేశమంతటను అసంతృప్తి బడులు జేసిన సంగతి దెలియునా యనియు మార్క్స్ జోన్సుగారు యడిగిరి. నాభామహారాజుగారు ఆంధ్రవోళకుల స్నేహితుడగుటచే వారి అసంతృప్తిని మూలము ఎరుగుదనని విద్యుత్ ప్రభుత్వ దెలిపెను.

భారత దేశ పరిస్థితులు

సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు

(బీమునర్విసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తము భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి మైకేలు ఓడ్డయరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఆమృతపరములో జరిగిన పంజాబు రాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షులైన పండిత జనహరలాలుగారి యుపన్యాసము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ పురిగొల్పుచున్నది. ఇట్టి ప్రోద్బలములచేతనే 1919 లో విప్లవకరముల అల్లరులు బయలుదేరెను. మద్రాసు పాంచాభ్యుదయ కట్టి ప్రోద్బలము ప్రమాదకరముగ జేతున్న పంజాబు రాష్ట్రీయంలో నిశముగ అపాయమును దెచ్చిపెట్టును. ఈ ప్రకటనలు మరతరస్వరాజ్య వాదుల ప్రకటనలకు బట్టి ఇట్టిని దెలుపవచ్చును. బ్రిటిష్ పాలనమును గూర్చుటకు కొంతమంది స్వరాజ్యవాదులును నామ మాత్రావైష్టమైన రపటిని గోల్పోయిన కిలాభతుసంఘమువారు విదేశీయుల నాహ్వనించి దండెత్తుటకు ఇచ్చబడుచున్నారని. తిరుగ పాటును గలగజేయుటకు సంగల్పించుకొనిరి. అట్టిదేశ దండయాత్రవలన గలరు కల్లోలములో మరల బ్రాహ్మణాధికారమును ప్రవేశ దెట్టుటకు ఆహ్వానించుచున్నారని. జాతమతమునాడు 10 శతాబ్దములు ముస్లిం పాలనమునాడు 10 శతాబ్దములు నిర్వహించి నెలబడిన బ్రాహ్మణ యధికారమును సాపించుచున్నారని. అటులే బ్రిటిష్ పాలనమును గూడ నెలబడియదలచుచున్నారని. కాని స్వరాజ్యవాదులలో చాలమందియు వారి లిబరలు మిత్రులను ఆంత అవేశముగ లేరు. వారందరి యభిప్రాయము తుద కొకటేగావచ్చును. కొని వారిపద్ధతులు ఇంతకంటె చమత్కారముతో గూడు కాని యుక్తిమర్మిత్వమైనవి. వీరు 16,00,00,000 ఉన్నత హోదవజాతి ప్రతినిధుల ముచున్నారని. అందుచేతనే లక్కనూరివారల హిందువులొరడనే గాక అంతకంటె తక్కువను వారిపై తల సబంధాలచే తమ ముగిసారమును చెలాయించుటను దలపెట్టుచున్నారని.

రాయ నకమిదును బహిష్కరణమును ఏదో తమగౌరవమునకు భంగమునచ్చిరది. తమదేని రాజులకుమిదునులో చేర్చలేదని భారతీయులు అవేశముగ దలపెట్టెనది గాదు. జాతికి చాలా ప్రబలముగ కారణమున్నది. మస్లిం నాల్గుగారు రనుకొన్నటుల నూనతిచే చలదెట్టలేదు. రాయలకుమిదునుతో స్వరాజ్య వాదు లందరూ పమాకారము సప్పినవో వారి ఎరుట లెబుదధా నమునలెను దెలిపి తమహక్కును ఋజువు చేయువలసియందును. ఈకష్టమును గ్రహించియే ముందుకాళ్లకు బందముజేయునటుల భారతరాజ్యాంగవిధానమును తయారుజేయుటకు ఎక్కువగా యధికారము ఇచ్చుట లేక తగ్గించుటకు నిశ్చయించవలసిన ముగికారము బ్రిటిష్ సాహెబులకు లేదని ఋజువుచున్నాడు. జామినియను ప్రతిపత్తితోగూడ సాహెబు స్వాతంత్ర్యము నీకుమరిగోరుచు దూరముగ నిలచుచున్నారని. జోక్యము కలగలేనికొనరైరి. ఈ యుక్తులన్నియు బహుయుక్తులనిబట్టి. ఇప్పుడు కమిషనుకే సర్వాధికార నున్నది. స్వరాజ్యవాదులు భారతీయు లందరింతింపున ప్రతిఘటించారు. ఎవరో స్పష్ట సంఖ్యల తరగిన వాడు స్పష్టమౌచుచున్నాడు. వీరి యభిప్రాయము, బ్రాహ్మణాధికారమును ప్రభుత్వముల చేసి, ప్రభాస్వామి ముచు భ్రాంతినిజూపి, ఇచ్చితిజాతి హిందువులు స్వరాజ్యవాదులను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము మోసముపట్టుటయే యని రాయలకుమిదును గ్రహించెన.

బ్రిటిష్ పరిమలుల సభిసభ్యు జేయుటకు మోకొనుగారు ప్రయత్నములను సూచుచున్నాడు.

బ్రిటిష్ పత్రిక లక్ష్మియు రాయలు ఓకు వివరణ త్వరలో ముగిసెదమలను అభిసంపించుచున్నది. బ్రిటిష్ గోర ప్రకటనము అందరకును తృప్తికరముగ నున్నదట.

గంటి సూర్యనారాయణదీక్షతులు.

జర్నల్ పాటను గారి తంత్రవార్త

ఇండియాను చేరనియకుండుట

బ్రిటిషునాయకులు పూర్వ ప్రవర్తన గమనింపుడు
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 19:—జర్నల్ పాటను గాన బి. సి. ఎన్ (రిటైర్డ్) ఫ్రెంచి 11-వ తేదీ బొంబాయిలో ప్రెస్ మెంబర్ కంపెనీ యాదిగు రేడియో వార్త మారు చేరలేదు. పాటను గాన ఆ తేదీ వార్తాపత్రికలు ఇగ్నూషేషన్ తోడనే తన వార్తాపత్రికలను ఎందు ప్రకటింపలేదని ప్రెస్ మెంబర్ కంపెనీ వారంత్రేదని చెప్పగా అవార్తను పాట్లద్వారా పంపి.

కవిమను బలరచి భారతీయల శిఫార్సు తేముడు
ప్రజాకి పూర్వరీతి గమనింపుడు. బ్రిటిషునాయకులు గాన బి. సి. ఎన్ (రిటైర్డ్) ఫ్రెంచి 11-వ తేదీ బొంబాయిలో ప్రెస్ మెంబర్ కంపెనీ యాదిగు రేడియో వార్త మారు చేరలేదు. పాటను గాన ఆ తేదీ వార్తాపత్రికలు ఇగ్నూషేషన్ తోడనే తన వార్తాపత్రికలను ఎందు ప్రకటింపలేదని ప్రెస్ మెంబర్ కంపెనీ వారంత్రేదని చెప్పగా అవార్తను పాట్లద్వారా పంపి.

ఇండియా ప్రభుత్వవర్తక ప్రతినిధులు

విదేశములందు మమ్ములుగైకొనుట

ఇండియా వస్తువులకూర్చి అపోహ తొలగించుట
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 19:—ప్రెస్ బ్యూరో తిక మిచా సా విలేజిరి యిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఇండియా ప్రభుత్వపు వర్తక ప్రచారక సంఘమువారు ప్యెరియా, ఇరాక్, సిరియా, టర్కీ, పాలస్తైన్, ఈజిప్టు, సుదాన్ దేశములు చూచుకొని 14 వ తేదీన వంబాసా (ర. ఆఫ్రికా) ప్రదేశమునందు చాల తక్కువ కాలమేయున్నను, అప్పుడే ప్రభుత్వముల సహాయము నలనను, వర్తకల సహాయమునకు కావలసిన విషయములనే కరింపగలిగిరి. ప్రతివారిన ప్రస్తావించు పద్ధతుల తెలిసికొని, వాటి మమ్ముగైకొని వెంట వెంటనే ఇండియాకు వంపుయిరి. క్రయద్రవ్యము దాగుడుబుచే పోటీయందు ఇండియా వస్తువులను వింపగల్గుచున్నవని తెలిసికొనిరి. మరయు తాము వెంటగొని ఇండియా వస్తువుల మమ్ములహాపి వాటివైకల అ పోహల తొలగింపగల్గితిమనిరి. “ఇండియాచేతి” అనుపరిశీని చవునమ్ముల మాచేతి ఆచారముగలదు. అది తొలగిపోయె ననిరి. వారు జూను 28 తేదీన బొంబాయి చేరగలను. (ప్రెస్ మెను.)

ఆంధ్రాన్ గారి హితవోధ

నమ్మచేయకుడు-జమ్మవద్ పురం

ఏప్రిల్ 16:—ఈ పట్టామన పీఠులూడువారు, పా కీవారు లేబర్ ఆఫ్ఫీసియేషన్ ఆఫీసువద్ద ఆంధ్రాన్ ముఖ ని దర్శించి తమ కష్టాభ్యుదయములను వివరించిరి. తమ జీవీ ము స్వల్పమునయు, నిరంధనతయము లేకపోవుటచే నొక్క రోజైనను తెలుపు చొరకదనియు, నాకు చెప్పిరి. ఖరగి పూట లోపల తమప అద్దెవేయించి యిది యివ్వబడుటలేదనియు, ఎవ రికివారు నుడివెలను వేంకొనివలసివచ్చుటలేక చాల యిచ్చుంది గలుగుచున్నదనియు వారు చెప్పుకొనిరి.

నమ్మవద్దు- అధికారులతో
నమ్మదిగా చెప్పకొనుడు
ఆంధ్రాన్ గారు వారికి హితవోధచేయుచు నమ్మ చే యవద్దయు, అధికారులకు తమ కష్టముల మనవి చేసికొనుటని యునుడిచెను. ఇప్పటివారి జీవితమునంది 16 రూపాలవరకు స్కేల్ ఏర్పరచబడినదిగాను, అద్దె తమండు యిచ్చుగాని, యింటికై కొంత ద్రవ్యముగాని యివ్వమని కోరమ నియు, సెలవు మొదలయినవాటి కొన్నినిబంధనల నేర్పరుచు మని అధికారులకు కోరబడినదని యలడు వారితో చెప్పెను. అటులనే చేసెదమనిచెప్పి పనివారు యింట్లను జోయిరి. (ప్రెస్ మెను.)

రైల్వే రేటు చాల హెచ్చుగా నున్నవి

రైల్వేకంపెనీలవై పిర్యాదలు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:—భారత ప్రభుత్వమునా జిటి వల రయిల్వే యడ్వైజరీ బోర్డువారికి రెండవ కేసులను పంపిరి మొదటికి దక్షిణ-యిండియా రైల్వేయివన్న కానం బూకలో ఎముకలను పోడిజేరి, విదేశీయములను పంపు రాడ్ రీగ్ గు కంపెనీవారు తెచ్చి ఆభియోగము. ఈ కంపెనీవారు ఎముకలను, ఎరువులను కంపెనీవారు చాల హెచ్చుగా జ్ఞములుచేయుచున్నారనియు, 1918 సంవత్సరము న్ను నెప్పుడు నూటికి 50 వంతులు పెరిగెననియు, యందువలన తమ కు చాల నష్టము గలుగుచున్నదనియు ఫిర్యాదు చేసిరి.

రైల్వే కంపెనీవారు నీటి నోళ్ళుకొనుట లేను. హా చార్జీలు తమ ఖర్చులు హెచ్చునటననే యిరి. రాడ్ రీగ్ కంపెనీవారి సరకులు కొద్దిమారమే పెట్టుచేత దూరమునకు వెళ్ళు సరకులకెల్ల ప్రకారము పుచ్చుకొనుటకు వీలులేదనిరి.

రెండవ దిల్లీలో 50 వందల బట్టలవర్తకం హోలూహా నుండి దిల్లీకి తమ సరకులు ఎమ్ములకు చాల ఎల్లమాలిన చార్జీ అనుచున్నదని ఫిర్యాదు చేసిరి. బొంబాయి, మద్రాసునుండి దిల్లీకంటే హోలూహానంటి వారికి హెచ్చుచున్నదని వారు చెప్పిరి ఇందువలన తమ వర్తకమునకు చాల హాని కలుగుచున్నది.

దీనికి గ్రేట్ ఇండియన్ పెట్రోల్ కంపెనీ లాగ్ రైల్వే వారిట్లు చెప్పుచున్నాడు. బొంబాయి, మద్రాసు, హోలూహా లు ప్రదేశము, సమద్రమునండి సరకులెచ్చు సౌకర్యములన బట్టి వారు ఛార్జీపుచ్చుకొనుచున్నాడు. బొంబాయి యెడలగాని చెప్ప పట్టుమునెడలగాని వారికి యిక్కిమామును లేదు. కాని అచ్చలనుండి చార్జీ హెచ్చుగానుండిన సమద్రమున సర కులవచ్చుటచేత తమకు చాలనష్టము కలుగును. మరయు, హోలూ హార్ మిల్లులు చాలా లాభములు పొందుచున్నవి. హోలూహార్ బట్టి బొంబాయి, మద్రాసు బట్టిలన్న చవుక గానాడ అమ్ము చున్నది. కావున రైల్వేఖర్చు హెచ్చునట కారణమేమియు లేదు.

ఉదకమండలము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైసూరునుండి తపాలామార్గము
ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 19:—కొంతకాలము క్రిందటి నుండి బొంబాయినుండియు, వచ్చియు భారతదేశముయొక్క యితరముఖ్యపట్టణములనుండియు ఉదకమండలమునకు జోవు తలలా, మైసూరునకును, ఉదకమండలమునకును మధ్యనున్న మోటార్ మార్గముద్వారా ఉదకమండలములో బట్టాడాచేయ బడుచున్నది. ఈ మార్గముగా ఉదకమండలమునకు జోలాళ్ళెట్ల ద్వారా రైలుమార్గముకంటే యీ మార్గమున 24 గంటలు వారిగా తలలా చేరుచున్నది. ఈ తపాలాబట్టాడావ్యవహారము మైసూరు గవర్న మెంటు రైల్వేలను మద్రాసు పోస్టు డిపార్టుమెంటును గలిసి చేయుచున్నవి.

ఇదివరకు కలకత్తా తెలిగ్రాపు యింజనీరింగ్ డైరెక్టరు క్రింద నున్న యీ 2 జానీ తెలిగ్రాపు యింజనీరింగ్ డిపార్టు మెంటు ఏప్రిల్ 1-వ తేదీనుండి మద్రాసు పోస్టుమార్కు జ. రయొక్క యధీమనుకు మార్చబడినది.

ఉదకమండలమునకు మైసూరు మహారాజాగారి రాక
మైసూరు మహారాజాగారు గూడలూరుమార్గముద్వారా నిన్నటి తినుమున ఉదకమండలము వచ్చిరి. మహారాజాగారు యువరాజుగారిను ఇచ్చుల నేపవికాలము గడుపుట కిదివరకే వచ్చియున్నాడు.

ఉదకమండలపు గుట్టుపువందెములు
ఈ నెల 28 వ తేదీన ఆక్స్ ఫర్డ్ ను జగము పంజములు మేనెల 1 వ తేదీనుండి 15 వ తేదీవరకు జగము.

శుద్ధిప్రచారము వెస్టరుచేయరాదు
కాశ్మీరప్రభుత్వపు ప్రకటన
లాహోరు, ఏప్రిల్ 20:—శుద్ధిసంస్కారశిక్షకులు లోగాని లిట్లకు యుద్ధముతోగాని కాశ్మీరసంస్థాన ప్రభు త్వోద్వారా శిక్షకులు పాల్గొనగూడదని కాశ్మీర ప్రభుత్వము వారు ప్రకటన చేసెనట్లుగా లాహోరులోని వారపత్రికయగు బామాపత్రికలో ప్రచురింపబడినది. (ప్రెస్ మెను.)

లాహోరులో వర్తము

లాహోరులో యీసర్య చాలతీవ్రముగ ఎడగాది
ఒక్కమాడగ నిన్నరాత్రి పెద్దన్నము మరెను. చాలబట్టగను కాంతముగ నున్నది.

జిండు సంస్థానమునందు మోకోర్సు
లాహోరు, ఏప్రిల్ 19:—జిండు మహారాజాగారు తనసంస్థానమునందు ఆశీర్వాదిచారించుట మోకోర్సు సాహిబులకు ఉత్తరవుజేసి.

పూనాశ్రీల విశ్వవిద్యాలయము
భారతశ్రీల విశ్వవిద్యాలయము వందసక వహోత్సవము నాడు ఉపన్యసించుట గాల్ గ్రహాగారు ప్రాధనలు కాన్సిగారి నేనకు ప్రశంసించిరి. ఈవిశ్వవిద్యాలయము ప్రభు త్వమువారు త్వరలో రికన్వెన్షన్ చేయవలసిన కోరిక.

వైస్రాయిగారి వేట
డే 1-దూకు, ఏప్రిల్ 19:—వైస్రాయిగారు నిన్నను రాయలుదిలిపిరి కాలేజిజూచిరి. నేడు సైన్యమును తిలకించిరి. వేటలో రెండుపులులను గొట్టిరి. కాని వీలు పడువచ్చెను.

పటాలములోనుండి పారిపోయివచ్చిన సిక్కులు
లాహోరు, ఏప్రిల్ 10:—నానరా పటాలమునుండి పారిపోయివచ్చిన యిద్దరు సిక్కులను లాహోరు రైల్వే పోలీసువారు ఆరెస్తుచేసి తిరిగి వారిని పటాలములో శిక్షిరి. (ప్రెస్ మెను.)

మైసూరు శాసనసభ
శివశిఖా శిక్షి
రానున్న తీర్మానములు
ఖర్చుదుస్తులు, వివాహవయోగ్యయము, ఎన్నికాధ్యక్షుడు

బెంగళూరు, ఏప్రిల్ 19:—మైసూరు శాసనసభకు బెంగళూరు శిల్పప్రతినిధులు నిన్నుచు వేముయి జగగతున్న వైసూరు ఎవలదీలో (జానువారమున)సంస్థానమునందుఒక్క ఎ రాజ్యాంగవిధాన సంస్కారముగోరుచు ప్రభుత్వపరిపాలన కొలు నొఖరులకు ఖర్చుయూనిఫాము నిమిషియు, వివాహ వయసను హెచ్చింప, తననియు, రూ 100 లకువించిన ప్రభు త్వోద్వారా విద్యాశిక్ష చెల్లింపవలెననియు గోరుటకు తీర్మానించిరి. కాలేజీ ఉన్నతవిద్యాలయములందు సెనెకలగాము గరపుటరావ కోరిక. (ప్రెస్ మెను.)

స్వతంత్ర కాత్తికపక్షము
శివశిఖా శిక్షి
తమ ప్రతినిధులను ప్రెసురుకమిషనునుండి తీసివేయ దిరిగి తీర్మానించుట
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 20:—భార్య ప్రతిక కేబిలువార్త యిల్లు చెబుచున్నది: భారతీయులకు సరిసహనపు హక్కు లాపంగి వారి అభిప్రాయమును అనుసరింప ఏర్పాటులు జేయున్నచో తమ పక్షము ప్రతినిధులు ప్రెసురుకు సంఘము నుండి తీసివేయవలసి స్వతంత్ర కాత్తిక పక్షము వారు వార్తావిసభలో తీర్మానించిరి. (ప్రెస్ మెను.)

పటుకాల్గి నత్యాగ్రహము
ముగియుట
రాజీ కుదురుట-అదనపుపన్ను తీసివేయుట
చారీసాలు, ఏప్రిల్ 20:—పటుకాల్గి హింసపులపై గత పడిహేను నెలలనుండి విధింపబడిన అదనపు పానీయపన్ను తీసివేయబడినది. రాజీమూచనల ననుసరించి రెండువారములవరకు నత్యాగ్రహము విరమించబడెను. దీనివలన కమిషనుకు నేడు వచ్చి రాజీవరకులు నిల్గయింతురు. (ప్రెస్ మెను.)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(20-4-28)

సేవాజావుళి దినసూచి

ఇరుపది గజముల పైన ధరలు చ. అ. 22
కారికకమ్మల్లు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (2) రు 8-14-0
" సరాసరికము 7-14-0
కారికకమ్మల్లు—22 X 22 "మోటూరు పైలిం" (2) రు 7-15-0
" సరాసరికము (20 X 20) రు 7-8-0
కారికకమ్మల్లు—22 X 22 శేరిరకములు (2) రు 8-5-0
" సరాసరికములు రు 7-9-0
తెలుపుముల్లు—1702 (నెట్) రు 12-2-6 స్టాన్ నో 9000
(నెట్) రు 12-14-0 1702 రు 10-6-0 ఎల్. ఎల్.
78, రు 8-2-0 88/888 రు 12-12-0; జి. జి. 78
రు 8-2; 7668 రు 8-0; 78078 రు 7-14; జి.
78 రు 7-4-0.

తెలుగు వర్షం గాన— H. K. 62 క 16-12-0; B B B
క 15-4-0 C 40000 క 21-4-0 100,000 గానం 1-2
క 9-0-0

శక్తి

40 నెలలకు సీమ (రీ పా కట్టలు) — బూత్ రు 5-12-0
చలన (కొంగ) రు 7-0-0; చలన (ఎనిటిక్కుట్) రు 6-11-0;
చలన (నాగకన్నక) 6- 2-0 చలన (గుస్తీ) రు 6-14-6 చలన
(గద్దకొండ) రు 7-14-0 వచ్చుకుర్రులు (ఎర్ర) రు 7-4; పడన
(ఎర్ర) 7-5.

40 జపాన్ (వర్తిపాపకట్ట) అయిదు నక్షత్రములు
రు 11-10-6 కలర్ బాస్ రు 10-15-6, నెమలి రు 10-14-0.

60 సీను (5 పానులకట్టలు) — అడక తైలం రు 14-4-0, నూనలి రు 15-0-0; "జులూబ్ నూ" (ఎర్ర) 15-6-0 రాట్టను; (ఎర్ర) రు 18-0-0; చదుకారము రు 9-4-6 ఎర్ర గడియారము రు 8-12-0.

ఇ. త్తడికకులు— (డి. జి. షా) య 285-0.
 రాగి కు య 232
 తు తి నాగపురేకు (సరకు లేదు.)

ಸಿ ಹೊಂಟೊ ವೆವಾ ವಲ:—

గిత్ గోపాల్ (నెమలి) రూ 11-4-0,
జర్నల్ నెమలి 10-2-0

చ ॥ రహస్యబుద్ధిగ్న దర

જાના સરકારે ૨૯-૩-૦૦ મે ૨૯-૪-૦૦ જુલાઈ
૨૯-૪-૦૦

వేరుసెనగ నూనె

* ఇంగ్లీషు భాషవర్ధకలు" - గానక పు 113.

ఆముదము .

(హిల్ డెలివరీ) రూ 101.
పదునుచేసినత్రోలు రతి 1-కి ధరలు

అమృతం	(7 టూ 7½)	"అవకలంబ్రీన్"	ర 1-6-10; 1-7-9
"	(8 టూ 8½)	"	ర 1-6-8 టూ 1-6-4
"	(శేరిక)	"	ర 1-9-0 టూ 1-9-5
"	(8½ టూ 9)	తెలంగాణ	ర 1-6-0 టూ 1-6-6
"	(7 టూ 7½)	"	ర 1-7-0 టూ 1-8-0
"	(శేరిక)	"	ర 1-9-8 టూ 1-9-3
"	(8 టూ 8½)	తెలంగాణ	ర 1-5-0 టూ 1-5-5
"	(8½ టూ 7)	"	ర 1-6-9 టూ 1-7-6
"	(7 టూ 7½)	తెలంగాణ	ర 1-7-0 టూ 1-7-4
"	(6½ టూ 6½)	"	ర 1-7-2 టూ 1-7-8
"	(7 టూ 7½)	తెలంగాణ	ర 1-6-0 టూ 1-7-0

శాఖలోని	మ 0-14.8 టు 0-14.9
శాఖమండలంలోని	మ 1.6-6 టు 1.6-9
జిల్లామండలంలోని	మ 2-1.8 టు 2-1-10

ఇంద్రజాలము హేంద్రజాలము

తక్కు గంభీరముతో జర్కనీ గారడి, వాస్తవము, అంగ ఇంద్ర
జాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతనైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల
పేక తమాషాలు, వినివనిద్యము, మనుష్యుని నాయముచేయుట, బు
మావిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, శరీర
రములేని కలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట
మొదలగు విచిత్రములన్ని విధినే మేజిక్ చేయగలగు. వెల రూ. 3.
2113 చమత్కార గణితము:—(టెక్స్టుబుక్ కవిజిజీవితము)
వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్రవినివనిద్య
మనో గణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్న, యుక్త, తమాషా
తక్కులు, గణితావధానము గలవు. వెల రూ. 1.12 కి రూ. 1.
పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ఈ తూర్పు ప్రాంతము ఈ తగినరేటు
1928 వ సం॥ ఏప్రిల్ 7 వ తేదీ శనివారం ప్రారంభించి ఒక నెలవరకు
ప్రదర్శించి ఈ కంపెనీవారు ఇతరస్థలమునకు ప్రయాణముచేయవచ్చును.
సి. కన్నయ్య కంపెనీవారు చెన్నపురి రాయల్ తియేటరులో
దశావతారము
ముందుకన్న ఈతూర్పు విశేషములు గలవు. 4534

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములలో 9 ఘంటలు
పగటి నాటకములు:—ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములలో 5-80 ఘంటలు.
టికెట్లవలన:—స్వేచ్ఛలు రిజర్వేషన్ రూ 2, సోపా రూ 2, 1 వ తరగతి రూ 1-80, ఆజాయి 12, 6
మొదటి మూడు తరగతులలో రిజర్వేషన్ చేయగోరువారు నీటి 1 & 4 ఆజాయి చొప్పున రిజర్వేషన్ చేయవచ్చును.
నాటకశాలలో వీడియోలను వుపయోగపడదు. టిక్కెట్లు పరిశోధనలకు టిక్కెట్లు జాపనలయిన.
పనిచేయు చార్జీలకు, అర్హతలు లేవు.

భిషగ్ రత్న డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ., ఎం. బి. అండ్ సి. ఎం. గారి పోషణక్రింద నున్న
ఆంధ్రాయుర్వేదిక్ ఫార్మసి (లిమిటెడ్)

హెడ్ ఆఫీసు: 19, హార్టిఫోర్డ్, మాంట్యూరోడ్డు పోస్టు - మదరాసు.
పరిశుభ్రముగ, నవీకరించిన మౌలికలక్షణము,
పండ్లచేతన, కాస్త్రసమ్యక్తముగ తయారుచేయుచున్నది
చ్యవనప్రాశము

1. ఇది తుల్య, ధియం, శ్యాసాశయపంబంధము లగు వ్యాధులగును వాడుదురు
2. కాడ్మియం ఆయులు అనబడెడు చేతనూ నెకలై, అనేక మడుగులు ప్రత్యేకముగ, ఆకలిని పుట్టించి 2లయను
గలిగించును.
3. మంచుచిని గలిగించి, ఆకలిని పుట్టించుచున్నది.
4. వరుసగా వాడుటచే శ్వాస, కాసవ్యాధులందు కఫమును బయల్పెడలించి, ఆయాసమును బోగొట్టును.
5. ధాతువును పుష్టిని గలిగించి, శరీర, మానసిక సంబంధములను సమస్తవ్యాధులను పోగొట్టి మనోవికాసమును కలిగించును.
వెల 4 బెన్నలు రూ. 1—0—0; 1 పాను రూ. 3—0—0.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, (లిమిటెడ్) 185, మాంట్యూరోడ్డు - మదరాసు.
అన్ని బ్రాంచీలలోను, ఏజెంట్లయొద్దను అన్ని బెంపదములు పొరకును.

గ్రామోఫోను ఆర్గన్ హార్మోనియం

గ్రామోఫోను సింగిల్ స్పింగు రు 35 మొదలు రు 80 వరకు
గ్రామోఫోను డబుల్ స్పింగు రు 50 ,, రు 300 ,,
పోర్ట్ బుల్
గ్రామోఫోను పోర్ట్ బుల్ ఫోనెటారు 50 ,, రు 165 ,,
హార్మోనియం సింగిల్ రీడ్ రు 15 ,, రు 40 ,,
హార్మోనియం డబుల్ రీడ్ రు 30 ,, రు 200 ,,
ఆర్గన్లు బొంబాయి పూటరీ రు 100 అంతకు పైసగలదు
వివరముల గల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు

DULMIRA & CO

Manufacturers of Musical Instruments
10, LOWER CHITPORE ROAD, CALCUTTA.
P 83C Ashutosh Mukherjee's Road, CALCUTTA

స్వదేశాభిమానులు గండు
మీ జీవితమును భారత ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

లాహారు (స్థాపితం 1896) తో భీమాచేసుకొనుడు. 4579
అమలులో నున్న పాలీసీల మొత్తం రు 5 1/2 కోట్లకు పైపుగానుండెను.
కొత్తపాలీసీలు: 1923 50,40,000 4 వత్సరములకు ఒకటువల 1 & రు 76,47,000
1924 57,85,000
1925 78,15,000
1926 125,00,000
1927 2,07,89,628 పైపాల్లు సంవత్సరముల పోటు మొత్తముమీద రేపేషియం.
31-12-1928 సం॥ అంత్యమయ్యె క్విట్ క్వీనియం బో. నె. రు 1000- నా 100- చొ॥ ఎంజామెంటు, హోల్ లైఫ్
పాలీసీలమీద నిర్ధారణ చేయబడిన
పరిపూర్ణమైన రొజుం పుచ్చుకొని బోనసును యిచ్చివేయుటకు ఏర్పాటుగలదు.
మిగతా వివరములకు:—
జి. రంగసామి, శైక్రటరీ, మధురబ్రాంచి
ఓ. సి. శ్రీనివాసన్, శైక్రటరీ, కల్లికోట బ్రాంచి
కె. యన్. నరసింహ అయ్యంగార్
చీఫ్ ఏజెంటు, బెంగళూరు
సి. కుప్పసామి అయ్యర్, శైక్రటరీ
మద్రాసు బ్రాంచి

విజయనగరము

(న్యకీయవిలేఖరి)

చంద్రగుప్త

ఏప్రిల్ 14:—ఈయూర సీతారామాంజనేయ నాటక
క సమాజమువారు (ఏలూరు) కొన్ని నాటకము లాడుదున్నా
రు. 7-4-28 రాత్రి 'చంద్రగుప్త'యను బంగారీ కవిత్వము
డి. ఎల్. రాయగారిచే రచింపబడి, తెలుగున శ్రీయుత నం
దూరి మల్లారావుగారిచే ననువాదంపబడిన నుప్రసిద్ధ నాట
కము ప్రదర్శింపబడెను. ఈ సంఘమువారుతప్ప మరెవ్వరు ఈ
నాటకమును ప్రదర్శించియుండలేదు. అందున ఈ విజయనగ
రమున నిది ప్రథమము. ఇందు చాణక్యపాత్రము, నువ్వకాకణ
పాస్త్ర బిరుదాంకితులు డి. వి. ఎల్. నరసింహారావుగారు, చం
ద్రగుప్తపాత్ర శ్రీ పంచాంగం రామానందాచార్యులుగారు ధ
రించెరి. శ్రీ నరసింహారావుగారు జూపిన హాస్యాలు విశేష
సామర్థ్యమున, కృషియున దెవులున్నవి. అందు మల్లి
ముగా నందనిర్యాలనలేములు కొనర్చిన ప్రతిజ్ఞ ప్రేక్షకుల ని
ర్విణ్ణులచేసినది. అందలి వీర రసప్రధాన మద్వితీయము తిరిగి
నందాకథ పందగ్గమున వీర జూపిన ముక్తి, శ్రోధూ, స్లాఘనీ
యము. చివరకు మూర్తయ మూడునపుడు పడిన ఆవేదన, పశ్చా
త్తాపము, పిమ్మట ఉన్నాదమునదింది వీరు జూపిన భావములు
ప్రశంసనీయములు. మొదటనుండి తుదివరకు పాత్రను చక్కగ
పోషించి ప్రత్యేక చాణక్యనివలె నటించి పేరుగాంచెరి.
శ్రీ పంచాంగం రామానందాచార్యులుగారు వేషమునం
దును, నటనయందును సమయోచితముగ నైపుణ్యంతో ప్రదర్శిం
చిరి. ఈ సంఘమువారు చంద్రగుప్త, భీష్మ పతిజ్ఞ, దుర్గాదాసు
రాజాశ్రావ్, రామదాసుమున్నగు చరిత్రాత్మకమైన నాట
కముల ప్రదర్శింపనున్నారు.
జీరు 16-4-28 నుండి బరంపురము, పిదప ఖర్గపురము
మున్నగుస్థలములు దర్శింపనున్నారు.

సహకార ప్రబోధము

గౌ. వి. రామదాసు పంతులుగారి రాక

12-4-28 సాయంకాలము 5 గంటలకు విశాఖపట్నపు
జిల్లా కో-ఆపరేటివు బ్యాంకింగు మునియను యాజమాన్యము
క్రింద పురజలబుదన సమావేశమై. జిల్లా బ్యాంకు కార్యదర్శి
గారు శ్రీయుత చేల్వారు నుబ్బారావుపంతులుగారు సహ
కార ప్రబోధములొరకు ఈ యూర దయచేసిన శ్రీయుతులు
రామదాసుపంతులు, యజ్ఞ నారాయణ అయ్యరు, కస్తూరి
లక్ష్మీనరసింహారావుగారు సభ్యుల కేకపరచి నాటిసభకు
ప్రాఫెసర్ ముమిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారిని అధ్యక్షునిగా
నండ్గోరి. తరువాతి పచ్చయప్ప కళాశాలలో ప్రాఫెసరుగా
నున్న యజ్ఞ నారాయణ అయ్యరుగారు ఆంగ్లమున ఉపన్యసిం
చిరి. దాని సారాంశములేవ: (సమితియను క్రెడిట్ సహకా
రము మిగిలినవాటినిన్నింటిని మరుగుపరచుచున్నది. దీనికున్నం
తప్రబోధము మిగిలినవాటికి లేదు. నాన్ క్రెడిట్ సహకారము
యొక్క లాభము, సదుపాయములు ప్రజలకు బాగుగ బోధ
పడుటలేదు. ఈ విషయములో ప్రత్యేకముగ కృషిసల్పి
లక్ష్మీనరసింహారావుగారు విశేషముగా దెల్పెదరు. నాన్ క్రెడి
ట్ సహకారములో ఒక విషయము గృహనిర్మాణసంఘములు
ఈ మధ్యనే ఇట్టి సంఘములు వివిధ సాపేక్షపబడుచున్నవి.
కొద్దితరములమీద నాధారపడియున్న చాలమంది యుద్వృ
గములు నెలనెలకు అద్దె ఇచ్చుటకు బదులుగా తరఫలి సంఘము
నకి అట్లు చేర్చు వరకుమై సంఘమువారు వీరికి కావలసిన
ధనమును గృహనిర్మాణము కొరకు ఇచ్చెదరు 20 సం॥ కాల
ములో ఈ సొమ్ము తీర్చి ఇల్లును స్వేచ్ఛగా తమక్రిందకు
దెచ్చుకొనవచ్చును. ఇల్లుకట్టుటకు ఋణము తెచ్చుటతోడనే
సహకారము పూరికాలేదు ఇల్లు కట్టుకొనదలచువారందరను
గూడ నున్నము, ఇతరక తమనుచేయుచుండునను, కలపకొని
కిటికీలు, ద్వారబంధములు ముప్పగురవి ఆయూర చేయుచుం
టలో ను యిల్లు కట్టిండుటలో ను ఏమి ప్త
గా పనిచేసి మధ్య కంట్రాక్టర్లు మున్నగువారు పొందు
విశేషలాభమును తామే పొందగల్గుచు నుండును. ఈవిషయ
ములో బొంబాయి రాజధానిలో దార్వార్ అను స్థలములో
కెడిపులములందు కలిసి ఎత్తైన స్థలములో నొక కెడికోలని
స్థాపించిరి. వారు కట్టుకొనిన యిండ్లన్నియు సహకార సంఘ
ములద్వారా నిర్మింపబడినవి. అన్నివిషయములలో వారు సహ
కారముకల్గి సులభముగ గృహనిర్మాణము చేయగల్గిరి. బొంబా
యి గవర్నమెంటువారు అప్పటి సహకారసంఘమునకు మన
కంటె నూటికి ఒకరూపాయి తక్కువ నడ్డికి ఇచ్చెదరు. నాన్
క్రెడిట్ సహకారములో రెండవ వి
షయమేమన సహకార భీమాపద్ధతి.

సహకార భీమా పద్ధతిలో సహకారముయొక్క భీమా యొక్క ఉభయలాభములను బహుముఖముగా, ఇంగ్లండు ఆమె రికార్డులనుబట్టియు, విస్తారముగా వ్యాపించియున్నది. షెక్స్పియర్ ఇంగ్లండులో 4 మిలియనుపాండ్లు అనిగా చెప్పరాజ ధానిరాబడిలోనుమారు కాలవసంతు ప్రేమితులను కిందిపదములు చేయబడుచున్నది. కావలసిన లెక్కలనుబట్టి చూడగా భీమా కంపెనీలు నాలుగు కెట్టి యవకాలము లేవు. ఓరియంటల్ మున్నగు భీమాకంపెనీలు మంచి ఉన్నతదశలోనుండి వాతీ; న మును, ఏమిచేయుటకు తోచు బాయిటుస్థాన కంపెనీలగా వాటాగోని లాభములు దియించుచున్నాడు. మనకు వాటాలుగా వలెనన్న అభీమాకంపెనీలలో దొరకవు. సహకారభీమాపద్ధతి లో నిలవగు విశేషధనమును మనదీనికైతులకు స్వల్పకష్టికి పల్లె లలో వివిధములకు సహకారసంఘములు కెట్టి ప్రజలకుపహా యమొనర్చగలము. మూడువందల మేవన గృహనిర్మాణము భీమా రెండుకలుపులు, ఓకనిచే భీమాచేయించి అభిమానక్రమ తనభూమిని ఇల్లుకట్టుటకు ధనముయొచ్చుట. వనబుద్ధిని విశయో గించి పదిపైస సహకారపద్ధతిని మనకుకావలసిన అన్నివిధయ ములలోను అభివృద్ధిగాంచగలము.

శ్రీయుత కస్తూరి లక్ష్మీవరసిహారావుగారు తెనుగ నాన్ కెడిట్ సహకారమునుగురించి విపులముగాచెప్పిరి. క్రమ ముగా హిందూదేశము బీదనీటికి అన్నివిధయములలోను వచ్చు చున్నది. ఆరికదశ క్షీణించుచున్నది. దానికి గత్యంతరమేమన పాశ్చాత్యదేశములలోవలె కైతులు కూలివారు సహకారపద్ధతి పైని తమయూరికనితిని పెంపొందజేయుటయే. వ్యవసాయము నకుగాని చిన్నగృహపరిశ్రమలకుగాని ఈపద్ధతిపై ఋణము దెచ్చి కష్టపడిపనిచేసి లాభముపొందవలెను. పంటలపండినతరు వాత అందరు ఒకచోట గ్రామములో పనిపెట్టిగానిలవచేసి తగినలాభము నమృతరకు వేది అప్పుకు విక్రయించుట కోఆపరే టివ్ స్టాన్స్ అనగా మొందగ్గు తమకావలసిన సరకులకు సకా లమునతెప్పించి మంచినరకు సరియైనకాలతలతో మార్కెటు ధరకు మించకుండాఅమ్మి ఆవచ్చినలాభమును వస్తువులు కొన్న వారే పొందుట వర్తకలయొక్కదగ్గర తగ్గిపోవును. చెప్పినట్లుం లో మొదట 14 పద్ధతులతో స్టాన్స్ స్థాపనయొందె. ఇప్పుడు 5000 పద్ధతులు 21 కాబులుకలవు. ఇకను మనకువడ్డ సాగ్రసి గాక యింక నిలువయున్న సరకు మధ్యకంపెనీలకు వర్తకలకు ఇవ్వకుండా అసలుముఖ్య కంపెనీలకు తిన్నగావేసి లాభమును బహుగలము. గ్రామములలో విశేషముగా కష్టపడిన ఈ యుద్ధమాభివృద్ధి చేయగలబాధ్యత మనయందగుచున్నది.

పి స గౌరవియులైన వేమన పురామదాసుపంతులు గారు తమ మృదుమధురకైతిని చక్కగజోధవడునట్లు పరిస్థి తించిరి. వారు కెడిట్ సహకారముగురించి యొక్కన దెప్పిరి. సహకారము ఎన్నివిధములు చేయగల్గినను చాభమొక్కటియే. ఏమన ప్రజలయొక్క ఆరికదశ పెంపొందజేయును. ప్రజలలో విద్యభావ మేర్పడు ను. కాకినాడలో పెద్దలాకర, ఏకాద్రిగానో పరపతి సంఘ ములు స్థాపనచేసినంతమాత్రాన దేశమునకు విశేషము మేలు అగునా? దీనికెన్ని అటచములు లేవు? ఇది సాధ్యమా అని ప్రశ్నించిరి. కొంతమట్టును నిజం పాశ్చాత్యదేశములలోను దాని ననుసరించి యొక్కడ పుసాలన చేయించున్న యంతయు లేవైన ఆరికము అంగలము మిల్లు యజమానములు విశేష లాభమును గడించుచు ప్రభుత్వమువారు వారి విశేష వైస్యలలోను బీద ల నడగగ్రహించుచున్నార. కొన్నాళ్లు వ్యాపక మిల్లు కూలీలం దరు సమష్టియే వారు మారుజేయు వస్తువులపై లాభములూ వంతువారికిగూడ సర్వకలంబులను ఆదేశించెనే కొంతమట్టును సాధించిరి. ఇంగ్లండులో ఇప్పుడు సహకారపద్ధతులపైని కూలీ లందరు గలిసి స్టాంట్ రీలు పెట్టి సహకారపద్ధతిని ఆలాభమునం తను తిరిగి వారే పంతుకొనుచున్నార. వీటికి బ్రౌడు యూని యను లందురు. ఇంగ్లండులోని జనసంఖ్యతో మూడవ లంతు ఈ సహకార సంఘములలో నున్నవారె ఒక్క సార్లుంటుం లో 7800 మిలియను పాండ్లు విలువగల సాముగిలో స్టాక్స్ వారు వ్యాపారము జేయుచున్నార. యుద్ధపక్షయములలో ఉన్న బ్యాంకుల కొకప్పుడు భీముండ్డిగానిసహకార బ్యాం కులకు భీముగలగెడిదిగాదు. ఈ సంఘ మూత్రములు మొదట 28 ప్లాన్ తయారచేయు కూలివాండ్లు అవలంబించి దేశము నకు చాటిరి. జర్మనీలోను, విద్యంతులలోను వ్యవసాయవారులు భూకామండలచే నెన్నియొరకముల బాధ లనుభవించెదేవార. గారు సహకారసంఘములు స్థాపించి క్రమముగా భూములను ని ఆరికదశ నభివృద్ధిచేసి స్వరాజ్యము స్థాపింపగల్గిరి. వ్యవ యదాదలకు ముఖ్యముగా భూమితనభూ బ్యాంకులు లాభ కాశీగా నుండును. ఇందుకు ఋణము 88 మిలియ 75 పల్లలలో తీర్మానము చేసికొనవచ్చును. ఇట్టి విధములకు సహకారసంఘ ములు విద్యాధితులు దేశమందంతట ప్రబోధము చేసి స్థాపించి దేశ మున్నతస్థితికి దీనికినివచ్చి భారతదేశమున కార్థికస్వాతంత్రము తదావ్రారా రాకీను స్వాతంత్ర్యముబొందగల్గుట కవ కాశమున్నదని బోధించిరి.

అగ్గతులు వెంకట గంగయ్యగారు ఒక్క యంతయును దెప్పి పథము ముగించిరి. ఆదేమిటాచాచాకాశ్యమమహాశాస్త్రి త్వదేశములలో ప్రజలనుండి బహుముఖరెంచియు, ఇక్కడ ప్రభు త్వమునుండి బహుముఖరెంచియు, వీరిద్దరికి గూతయలలో భేద ము గలవనియు, అందుచే విద్యాధికలందరు పల్లెలు గ్రామము లు తిరిగి విశేష ప్రబోధముచేసి నగాని మన మూహించిన సమపాములు, లాభములు బోదులు వ్యవసాయ దెప్పిరి. బాతీయవారులు లోకలబోధ మున్ననవానిగా శ్రద్ధతీక్షణ నిగిగాని సహకారోద్యమములలో విశేషముగ పాల్గొనలేదు. వారు గూడ దీనిలో విశేషమందోశవచేసి వ్యాపింగల్గింప మనయా ర్థి శి అభివృద్ధి గాంచుటకు మార్గముగలవని నుడిచిరి.

సభాపతిరమ శ్రీయుత లక్ష్మీవరసిహారావుగారు ఈయూరిలో స్థాపించబడిన సహకారకూలీసంఘము వారిని కొన్ని ప్రశ్నలపై వారుచేయుపని గ్రహించి తగినపలచానిచ్చి వెడలిరి.

ప్రొఫెసరు యజ్ఞనాథాయణయ్యగారి సందేశము 12-4-28 నామంకాలమున ఉపాధ్యాయ సంఘాధ్యక్షులకు యజ్ఞ నాథాయణయ్యగారు యుపాధ్యాయులు అధికారవర్గమునుండి పడు, బాధలు, అల్పవేతనములు మున్నగునవి దెప్పి ఉపాధ్యాయవర్గము ఒకసంఘముగాకేరి యాదోశంపల్లెనగాని లాభములేదని చెప్పి ఎన్. వి. జి. యు సంఘము యేర్పాట్లు వారునడపించు మావప్రతిక భీమావలె మున్నగు విషయములకు దెప్పి అందరికలల వారందరు ఆసంఘములో సర్వముగా నుండి వలెనని మోపురెంచిరి.

* * * * * కా. వే. రామరావు పంతులుగారు యజ్ఞ నాథాయణయ్యగారు లక్ష్మీవరసిహారావుగారు 12-4-28 ఉదయం కో ఆపరేటివు బర్దక స్టాన్స్ మాది చాలా సవోషించిరి.

ఉదక మండలం

ది మాడరక్ హిందూ హోటల్ 4527

విద్యోలే భవనములు

రేస్ కోర్సునకెదుట. మీరు నీట్లను ముందుగనే రిజర్వుచేసుకొనుడు

ఆహా!! ఎంతమోసము

శ్రీ గవర్న మెంటువారిచే సహాయము పొందుచున్న (State-aided) మా శేక్స్పియర్ తయారయినటువంటి సిల్క్ బట్టలు ఇండియాలో ప్రతిమార్కెట్టులోను 1918 సంవత్సరము నుండి అరగా 18 సంవత్సరములనుండి అమ్ముచున్నవనే పంగతి బంపరకు తెలిపిన విషయమే.

1924 సంవత్సరములో గవర్నమెంటువారి ప్రోత్సాహము ల్ల లండనులో జరిగిన బ్రిటిషు ఎంపైరు ఎగ్జిబిషనుకు మా సిల్క్ బట్టలు పంపించియున్నాము. సరకు బట్టలునులండనునుండి మాకు ఒక మెడలున్నా ఒక పర్తి కేటానున్నా బహుమతి యిచ్చి యున్నార. ఇందువల్ల మాబట్టలయొక్క నాణ్యమున్నా అం దమున్నా మీరె యూహించగలరు.

యితరుల కొందరు ప్రజలను మోసపుచ్చే తిలంపుతో నాణ్యముకానిబట్టలు తయారచేసి మాబట్టలే అని నమ్మించి మోసపుచ్చుచున్నారు.

మాతలాకు ప్రతిబట్టయందును మా కేరవుండును. మా కేరతో వున్న బట్టమాత్రమే మాబట్ట అని చెప్పువలెను. కావల సినయెడల స్వాంతుల్య పంపిస్తూ ధరలు తెలియపర్చగలము.

ముప్పన సోమరాజు అండ్ వీర్రాజు,

శ్రీ లక్ష్మీ సిల్క్ మేన్యూఫ్యాక్చరీంగువర్క్సు,

ప్రొఫ్రయిటర్సు, పెద్దాపురము

అల్లిగూడ్ అడ్రసు "సిల్క్ గుమ్మ" 3358

చెన్నవరి బజారు ధరలు			
1928 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 20-వ తేది శుక్రవారము			
1. ధాన్యములు			
రియ్యములపైలు			
వరుస తెనాలి	క 42 కంబ క	12 12 0	14 4 0
నెల్లూరి	క 15 0 0	15 0 0	16 0 0
శిల్లి	క 15 0 0	15 0 0	17 0 0
కాగులు	క. 164 బస్తా 1-3	11 8 0	12 0 0
శుభ్రము	"	20 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-3 క 205	"	15 0 0	15 0 0
నెనగలు	క 12 8 0	12 8 0	13 8 0
నెనలు	క 14 0 0	14 0 0	15 8 0
నిశములు	క 14 0 0	14 0 0	17 0 0
ఉపము	క 11 0 0	11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
శుభ్రము కా 1-3	"	150 0 0	155 0 0
నెయ్యి కా 1-3	"	14 0 0	21 0 0
విషక వేరు నెనగపప్పు కా 1-3	"	50 0 0	52 0 0
చేరితో కొట్టిన	"	48 0 0	46 0 0
వేరు నెనగనానగనానగ కా 1-3 క 118-0	"	102 0 0	103 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
కాయకనుత్త కా 1-3	"	88 0 0	90 0 0
కారకనుత్త	"	60 0 0	70 0 0
విరకాయలు(గుంటూరు) కా 1-3	"	91 0 0	98 0 0
దనియలు	కా 1-3	91 0 0	98 0 0
గుంటూరుకాయకలు నీలిమందు ములుగు 1-3	"	40,42	
కాళహస్తీకాయకలు	"	50,52	
రెల్లము కా 1-3	"	28 0 0	50 0 0
అన్నాచక్కర బస్తా 1-3	"	29 8 0	29 12 0
శివవందు కా 1-3	"	28 9 0	60 0 0
5. ఇనుము			
కట్టారక కా 1-3	"	29 0 0	31 0 0
చదరం	"	28 0 0	29 0 0
కత్తం	"	28 0 0	29 0 0
6. నూలు			
నెం 20 కెన్సి సింహం యాటి	"	7 5 0	
నెం 5 " కెన్సి	"	4 0 0	
నెం 24 " కెన్సి	"	6 0 0	
నెం 20 కెన్సి కెన్సి	"	6 13 0	
నెం 40 బామ్మరు 10 కా	"	10 9 0	
నెం 44 సాంబో	"	8 6 0	
నెం 40 రాజీ	"	9 4 0	
నెం 4 కెన్సి నీడి	"	4 6 0	
7. దూది			
కోనాబెట్టు కాకా 1-3	"	879 0 0	
8. లోహములు			
కంబి 100 కంబ 1-3	"	60 14 0	61 4 0
బంగారు కులము 1-3	"	21 0 0	21 2 0
శుభ్రము 1-3	"	18 8 0	
కత్తడి కా 1-3	"	234 0 0	236 0 0
కాకి కా 1-3	"	295 0 0	300 0 0
9. రెండులు			
అతిమేలు సిల్క్ బట్టలందు అలివరయో సింహం			
పీసా 1-3 గాడి 30 క			
"	నీలిరం 1 కతి	1 12 0	
"	14 కరంబు	1 11 0	
"	28 కరంబు	1 11 0	
"	56 కరంబు	1 10 0	
"	1 అంబు	1 10 0	
శిల్కము పాన్సుస్కోతో అనగా (బుట్టిరెడ్డి)	"	2 8 0	
కాగో 3 0	"	1 0 0	
కరం 4 0	"	1 2 0	

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.